

SLOVENSKI NAROD.

Izkušnja vsakdan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravnistva telefon št. 85.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 22. oktobra.

Danes bi se moralo pričeti I. čitanje pogodbenih predlogov. Že eno uro pred začetkom seje se je napolnila zbornica in poslanci so se jeli vpisovati v listo govornikov k pogodbenim predlogi. V konferenci načelnikov posamičnih klubov se je določilo število govornikov na 34. Ti govorniki se imajo sorazmerno razdeliti na posamezne klube. Za »Jugoslovanski klub« so se določili trije govorniki. Ko so se poslanci vpisali v listo, se je izkazalo, da je zaznamovanih za contra-govornike proti pogodbi 95 poslancev, za pro-govornike pa samo 43. Razvrstitev govornikov je bila vsled tega silno težavna in šele okoli dvanajstih se je posrečilo določiti red, po katerem se bodo uvrstili govorniki. Kot prvi protigovornik pride na vrsto zastopnik čeških radikalcev; njemu sledijo po en govornik Malorusov, socialnih demokratov, jugoslovanskega kluba, poljske ljudske stranke, nemških radikalcev, divjakov in čeških agrarcev. Med pro-govorniki pride najprvo na vrsto zastopnik italijanskega kluba, za njim pa po eden govornik poljskega kluba, nemško-nacionalne zveze, romunskega kluba in češkega kluba. Med pro-govorniki bodo najbrže tudi poslanci klerikalnega slovenskega kluba. Po absolviranju teh formalnosti bi se imelo pričeti prvo čitanje pogodbenih predlogov. Toda medtem so dnevi, red zabarikadirani nem. radikali, češki narodni socialci in Malorusi s petimi nujnimi predlogi. Čitanje pogodbenih predlogov se je vsled tega moralo odložiti in, kakor stoji razmere, je veliko vprašanje, ako se bo že ta teden moglo pričeti z razpravo o pogodbi.

Predsednik dr. Weisskirchner je z vidno nevoljo odredil razpravo o nujnem predlogu nemškega radikalca Krausa glede podražavljenja premogokopov na Češkem. Predlagatelj je utemeljeval svoj predlog, naglašajoč, da je cena premoga v zadnjem času tako poskočila, da je nujno potrebno kaj ukreniti, da se prepreči nadaljno podražanje premoga; edino sredstvo v tem oziru je podražavljenje premogokopov, za kar je baš sedaj najugodnejši čas. Varnost tega vprašanja sta odkrito priznala oba socialno-demokratska govornika Neumann in dr. Adler, vendar pa sta poudarjala, da njihova stranka ne bo glasovala za predlog, ker se ji sedaj še ne zdi ugoden čas za rešitev tako važnega

vprašanja. Proti predlogu je govoril tudi znani grof Sternberg, kar je pač umljivo, ako povemo, da je sam lastnik premogokopov. Po hrupnem konfliktu med Sternbergom in socialnimi demokrati je zbornica priznala nujnost predloga, nakar se je takoj pričela meritorna debata, v katero so posegli poslanci Neumann, Kaftan, dr. Adler in predlagatelj Kraus. Krausov predlog je bil sprejet.

Nujni predlog glede zakonite omejitve kartelov je stavil posl. Švejk, utemeljujoč svoj predlog med drugim tudi s tem, da so karteli velika nevarnost za državo samo. Ko je češki socialni demokrat dr. Winter izjavil, da socialna demokracija ni proti svobodi karteliranja, marveč samo proti izrastkom raznih kartelov, se je debata prekinila in se bo nadaljevala v jutrišnji seji, ki se prične ob enajstih.

Pripomnim, da je vzbudila raca o nastali krizi v »Jugoslovanskem klubu«, ki jo je spekel večerajšnji »Slovenec«, veliko veselost v krogu jugoslovanskih poslancev. V klubu so živahno razpravljali o »Slovenčevih« vestih in se smejali, ne da bi se jim zdelo vredno formalno reagirati nanje. Kakor čujem, klerikalni poslanci taje, da bi bili v zvezi s »Slovenčevimi« lažmi. Kako so potem nastale? So se pač rodile v bistrih glavah urednikov škofovega lista v Ljubljani!

Še nekaj mi je treba zabeležiti! Pravi, da se posl. dr. Hočevar zelo neprijetno počuti v takozvanem »Slovenskem klubu«; v privatni družbi se je baš že opetovano izrazil, da je njegovo stališče silno težavno, prav nič pa ne prikriva, da se mu gabi podla »Slovenčeva« gonja proti »Jugoslovanskemu klubu«. Nečem soditi prehitro, a to lahko povem, da lahko pride do kake krize morda preje v klerikalnem klubu, kakor pa pod danimi razmerami v »Zvezi južnih Slovanov«.

Uprašanje

do Njega Prevzvišenosti gospoda ministra za uk in bogočastje, tihoče se nameravane delitve prve državne gimnazije v Ljubljani.

Po informacijah, katere smo podpisani dobili v našem ministru, namerava vlada prvo državno gimnazijo v Ljubljani razdeliti v dvojne samostalne gimnazije, katerih ena bi spadala v takozvano nemško posest.

S tem bi na Kranjskem za 28.177 naštetih Nemcev bili določeni dve popolni gimnaziji, dočim bi 475.302 Slovencev imelo le četvero enakih učnih zavodov, na katerih se pa seveda slovenski učni jezik mora šele upejljati.

Ne glede na to, da bi se z izvedbo te vladne namere prav po potrebnem obremenjeval vsakoletni državni proračun, vstanu je to tudi skrajno razburiti slovensko prebivalstvo te države, za čigar najnujnejše kulturne potrebe država nikdar denarja nima.

Naglasiti je pa tudi potreba, da po šolski statistiki na ljubljanski prvi državni gimnaziji nikdar ni bilo toliko učencev nemške narodnosti, da bi mogli napolniti celo gimnazijo. Njihovo število se je gibalo vedno okoli 100; s popolnitvijo kočevske spodnje gimnazije na osemrazedno, se bode pa še izdatno skréilo. Naravno je torej, da bi se o takih razmerah zamogla samostojna nemška gimnazija v Ljubljani vzdrževati le z umetnimi sredstvi in podpisani imamo občutek, da bi ta sredstva ne bila vedno neoporečna.

Glede na to vprašanje o Njegovu Prevzvišenosti:

»1. Ali je res, da se namerava prvo državno gimnazijo v Ljubljani razdeliti na dva samostojna učna zavoda, katerih eden bi imel izključno nemški poučni jezik? in če je res

2. ali je Njegovu Prevzvišenosti iz razlogov, katere smo v predstojenem naveli, pripravljena opustiti to namero ter pustiti na prvi državni gimnaziji sedanjo uredbo s slovenskimi in nemškimi paralelkami?«

Na Dunaju, 16. okt. 1907.

Ivan Hribar, Roblek, Bjeladinović, Choc, Perić, Prodan, Kalina, dr. Trešić, dr. Rybář, H. Srdinko, Al. Strekelj, Hyrš, Ježovnik, V. Kotlár, Dr. Tina, Masaryk, dr. Srb, Bulín, Vuković, Mag. Zemlička, inž. Neumann, dr. Hlibowizki, Fresl, dr. Hajn.

Gorenjska v nevarnosti.

(Dopis)

Vaši članki o nemški nevarnosti za Gorenjsko so vzbudili pri vseh ljubiteljih naše slovenske Švice veliko pozornost. Dejstvo je, da so se Nemci v krajih, kjer imajo tovarne, že tako vgnezdili, da jih ne bo več mogoče pregnati; da pa raztezajo svoje politiske roke že po vseh važnejših gorenjskih pokrajinah, čutijo Gorenjci sami čedalje bolj.

V članku z dne 15. t. m. ste osvetlili grozečo nevarnost, da hoče neka nemško-avstrijska družba z nakupovanjem slovenskih zemljišč utrditi moč nemštva na Gorenjskem. S to v zvezi je še neka druga nič manjša nevarnost, na katero moramo slovensko javnost opozoriti, ker se da še lahko preprečiti.

V mislih nam je lepo se razvijajoči tujski promet na Gorenjskem.

Kakor se moramo na eni strani veseliti, da je stopila naša dežela glede tujkega prometa zlasti v gorenjskem delu v vrsto drugih avstrijskih alpskih kronovin, da se množi obisk bogatih tujcev in s tem tudi blagostanje, ne smemo na drugi strani prezreti, da se v enem oziru lahko iz tujkega prometa izemimo velika nevarnost za našo narodnost.

Od tujcev, ki prihajajo občasno divno krasoto naše narave, okrepi svoje zdravje v zdravem planinskem zraku in iskat razvedrila, od teh tujcev ne grozi nobena nevarnost, nasprotno: blagostanje dotičnega kraja se množi in prebivalstvo ima materialno in kulturno velike koristi od tujcev. To je pribito in dokazano, da tuji-letoviščarji v ničemer ne vplivajo, da bi se izpremenila narodnost dotičnega kraja, kar je tudi jasno, ker se vsi ta promet le nekaj mesecev v letu. No, nekaj mlačnosti v narodnem oziru se sčasoma pokaže, a vendar ne toliko, da bi se mogla resno upoštevati. Od nebroja tujcev, ki posejajo leto za letom našo Gorenjsko, je več nego dve tretjini Nemcev, a vendar opažamo, da v kljub temu ni nobeno naše letovišče v narodnem oziru izpremenilo lica.

Danes pristojeva tujski promet že med važno panogo narodnega gospodarstva in govori se že splošno o industriji tujkega prometa, na katero polaga tudi naša centralna vlada velikansko važnost. In ta industrija tujkega prometa je ona grozeča nevarnost za ponemčevanje Gorenjske, ki jo sicer danes še malokdo pojmi, toda je v resnici večja, nego se vobče sodi.

Z naraščajočim tujskim prometom se sama po sebi razvija trgovina in obrt. Zidajo se hoteli in letoviška stanovanja, gradijo kopeli, ustanavljajo trgovine in naseljujejo zdravniški in različni obrtniki, ki bi sicer brez tujcev ne uspevali. Vse to je v zvezi in v spremstvu tujkega prometa, in to je omenjena industrija.

A zdaj je odločilno vprašanje: Kdo ima v rokah to industrijo?

Kdor jo ima, ta je gospodar dotičnega kraja. To očitno dejstvo so nam na nedeljskem vselovskem trgovskem shodu dokazovali v svojih izbornih poročilih dr. Majaron z narodno - gospodarskega, dr. Tuma s političnega in g. Smertnik z narodnega stališča. Industrija in trgovina zapovedujeta svojemu okolišu in če se zgodi, da pridobijo Nemci v kakšnem letoviškem kraju na Gorenjskem hotele in trgovine, tedaj imajo tudi odločilno moč v rokah. Najlepši zgled nam je lahko Opatija. Kdo je poznal poprej tam Nemca? Ko se je pa začel letoviški promet v Opatiji razvijati, tedaj so podjetni Nemci uvideli, kakšne koristi ima ta v spremstvu. Gradili so se hoteli, naseljevali se nemški zdravniki, trgovci in obrtniki, in kjer poprej ni bilo nobenega Nemca, odločujo jo zdaj Nemci, samo zato, ker so se polastili industrije tujkega prometa.

In tako perspektivo nam kaže bodočnost Gorenjske, ako o pravem času ne izprevidimo preteče nevarnosti. Tako lahko kakor v Opatiji sicer ne bi šlo, ker domačini sami uvidevajo materialno korist tujkega prometa in se sami trudijo, da paralizirajo Nemce. A vendar ni najti med nami prave podjetnosti. Prišla bo tista družba, ki smo jo uvodoma že bili omenili, zgradila si bo hotele, privabila nemške trgovce in obrtnike in počasi s sistematičnim delom bodo v dotičnem kraju zagospodarili ti priseljenci in zidali šole ponemčevalnice.

Ves ta proces se je vršil v Trzinu, Domžalah, na Jesenicah in v Dovjenu. In če nečemo, da se to zgodi tudi v Bohinju, na Bledu in drugod, česar bi bila le naša malomarnost kriva, se moramo sami polastiti industrije tujkega prometa ter sami izkoriščati te pridobitne vire.

Vlada se je že izjavila, da bo podpirala gradbo velikih hotelov ob alpskih železnicah in še letos se predloži državnemu zboru načrt reforme lišnega davka, v katerem se bodo takim hotelom priznale velike davčne olajšave. Saj že obstoji sindikat za gradbo alpskih hotelov in tudi uvodom omenjena nemška družba bo gledala, da nakupljena slovenska zemljišča izkoristi za industrijo tujkega prometa.

Ali hočemo torej zopet s prekrižanimi rokami mirno gledati, kako se bo razvijala in množila ta najnovjša industrija v nemških rokah? Ne, nikakor! Še je čas in tudi nismo več ta-

LISTEK.

Čez trnje do sreče.

Povest.
(Dalje.)

II.

Gradič, v katerem je prebival Anton plemeniti Košan, je nekdanj pripadal bližnjemu knežjemu fidej-komisu in je v njem prebival knežji nadlogar. Antonov oče, ki je bil v tej hiši rojen, je bil sodni nadsvetnik. Ko je šel po štiridesetletnem službovanju odlikovan s plemstvom v pokoj, je kupil svoj rojstni dom in živel tu do smrti. Anton je bil v mladih letih častnik, a je po očetovi smrti zapustil službo, ki ga ni nikdar veselila in je od tedaj živel v gradiču življenje premožnega gospoda.

Mnogo let je teklo to življenje gladko in prijetno. Gospodarstvo je vodila njegova mati, Anton pa je hodil na lov ali pa na obiske k sosedom. Ko se je oženil, mu je to življenje še bolj ugajalo. Imel je lepo in izobraženo ženo, veselega in duhovitega otroka in prav nobenih skrbi, saj je bila prinesla žena precej izdatno do-to k hiši.

Anton je bil na svoje mlado plemstvo in na svojo oficirsko pre-

teklost tako ponosen, da se ni maral družiti s priprostimi tržani. Občeval je samo z uradniki in z redko sejanimi plemiči v okolici, sicer pa živel popolnoma zase. Ni se zanimal ne za javno življenje, ne za velike politične in duševne borbe, ki so pretresale svet, zanimal se je samo za svojo osebo in za lov.

Ko je bila Pavla, edini otrok tega zakona, stara šestnaest let, ji je umrla mati. Antona je smrt zene hudo pretresla. Šele po njeni smrti je spoznal, kako samotno je bilo njegovo življenje. Še huje je občutil to samoto in zapuščenost, ko je Pavla na željo stare gospe odšla v samostan, da izpopolni svojo izobrazbo. Anton je bil zdaj popolnoma navezan na svojo mater, in ta zapuščenost ga je tako potrla, da je začel vidno hirati.

»Pojdi se malo razvedrit,« mu je prigovarjala mati. »Komaj petinštrideset let si star in že čisto odtujen svetu. Koliko časa je pa že, kar si bil zadnjič od doma?«

»Dvanajst let,« je odgovoril Anton. »Srečna so bila ta leta. Nikdar nisem mislil, da bi šel z doma, tako sem bil srečen in zadovoljen.«

»Lahko si predstavljam, kako ti je pri sre. Potreben si razvedrila. Pojdi torej na potovanje, pojdi kamorkoli, samo da prideš med ljudi, in da se zopet navadiš občevanja v dru-

žbi. Samo med veselimi ljudmi pozabiš, kar te boli.«

Tako je govorila stara gospa, in sinu njenemu so dobro dele njene prijazne besede in njeni pametni nasveti. Nič ni pomislil, kako težko bo šele stari gospe, če ostane po njegovem odhodu čisto sama v gradiču. Anton Košan je spadal med tiste ljudi, ki mislijo vedno le sami nase.

Na materino prigovarjanje se je Anton odločil, da gre najpoprej vsaj za nekaj tednov na jug in ko je zapadel prvi sneg, se je odpeljal v Opatijo.

Bil je šele začetek sezone, ko je prišel Anton plemeniti Košan v Opatijo. Naselil se je v imenitni penziji. Družba, ki jo je tu našel, je bila sicer le majhna, toda izbrana in Anton se je v tej družbi čutil kmalu domačega. Šetnje na obrežju, izleti po morju, zabavne priredbe v penziji, koncerti, igre, vse to mu ni dalo časa, da bi bil mislil na svojo umrlo ženo, na svojo mater in na svojo hčer. Po mnogih letih se je zopet mudil med veselimi ljudmi, je zopet živel kakor v prvih časih svoje oficirske karijere, in to ga je poživilo in pomladilo. Tekom nekaterih tednov mu je njegov močni egoizem pomagal, da je pozabil na vse, kar ga je poprej tako trlo in bolelo, da je šel po svetu iskat razvedrila.

Pri opoldanskih koncertih zdraviliške godbe se je seznanil z elegantno damo, ki je napravila nanj globok vtisk. Bila je vitka in visoka in lepega obraza, imela je krasne črne lase in temne, tajinstvene oči. Antonu je tako ugajala, da se ji je rad približal in zdela se mu je, da se tudi lepa dama rada mudi v njegovi družbi.

Toda to veselje je trajalo samo nekaj dni. Prav ko se je bil Anton navadil družbe lepe dame tako, da je začel zanemarjati vse druge svoje znanke, mu je dama naznanila, da se vrne domov, češ, da jo kličejo važni opravki.

»Če pridete v Trst,« mu je rekla z ljubeznim nasmehom in vabljivim pogledom, »upam, da me zanesljivo obiščete in da ne bo izgovorov, sem vam napisala svoj naslov.«

Izročila je Antonu vizitnico, na kateri je čital njeno ime: »Elvira Sartori, rojena komtesa Rotta.« Poleg imena je bilo zapisano stanovanje. Skrbno je Anton shranil to vizitko in zagotovil gospo Elviro, da jo že v najkrajšem času obišče, češ, da ima tudi on v Trstu važne opravke, ki ga bodo tam zadrževali dlje časa.

Ko sta si za slovo segla v roke in si pogledala v oči, sta oba vedela, da se že čez nekaj dni zopet vidita.

Antonu ni bilo po odhodu gospe Elvire nič več obstanke v Opatiji.

Ostal je še dva dni, potem pa pospravil svoje stvari in odhitel v Trst. Želel si je družbe gospe Elvire, kopnel je po njej in samo misel, da postane smešen, če jo takoj obišče, ga je napotilo, da je svoj prvi poset odložil za nekaj dni.

Materi je pisal, da je našel v Opatiji nekdanje tovariše-oficirje in da je šel z njimi v Trst, ker je v Opatiji premalo družbe in premalo zabave. Stara gospa je bila zadovoljna, saj je sklepala iz pisma, da je Anton začel premagovati svojo žalost, češ: Kdor si želi še več zabave, kakor mu je nudi Opatija, že ni več obupan.

Naposled je napravil Anton svojo vizito pri gospe Elviri in je bil sprejet tako, da je bil od tega dneva neprestani spremljevalec lepe vdove. Elvira ga je takoj prve dni seznanila s svojo preteklostjo. Bila je vdova ubožnega italijanskega plemiča, grofa Rotte, a ker razen slavnega imena ni imela nobene dote, je bila njena mladost malo vesela. V starosti dvajsetih let se je omožila s profesorjem Sartorijem, a zakon je pretrgala smrt.

»Od tedaj živim sama zase. Gledališče je moje edino veselje. Razen s svojim bratrancom, grofom Rottom, ne občujem skoro z nikomer, a vendar sem srečna. Moj pokojni mož mi je zapustil toliko, da živim lahko brez skrbi, v ošabno tržaško družbo,

ko slepi, da bi si pustili iz rok jemati izkoriščanje svoje zemlje. To tem lažje storimo, ker ni treba velikega kapitala in če rodoljubi, videči to nevarnost, ustanove hotelsko družbo »Triglav«, mar ni potem naša dolžnost, da omogočimo s pristopom njeno ustanovitev? Vsakdo lahko z majhnim zneskom pomaga, da se obdrži tujska industrija v domačih rokah in da se mu bo ta znesek obrestoval, nam kažejo dežele, v katerih je tujski promet razvit. V Švici in na Tirolskem živi tisoče in tisoče ljudi od tujskega prometa in blagostanje pri vseh slojih prebivalstva, ne samo pri obrtnikih, nam jasno označuje pomen in koristi tujskega prometa.

Caveant consules! kličem še enkrat. Obširno sem popisal posledice in ugodnosti industrije tujskega prometa, ako jo dobe tuji ali domačini v roke. Odvisno je torej le od naše podjetnosti, kakšna bo bodočnost v tem oziru. Če vzamemo tujsko industrijo sami v roke, bomo imeli dobiček, če se je polaste tuji, bodo oni izkoriščali ta pridobitni vir in postali kakor so z drugo industrijo zelo nevarni slovenskemu značaju Gorenjske. Torej ne javkati in tožiti s prekrizanimi rokami, ampak delati, pokazati podjetnost, to nam bodi volilo!

—rn.

Kriza zaradi čeških ministrov.

Dunaj, 22. oktobra. Ministrski predsednik Beck je konferiral danes s poslanci Klofačem, Hrubanom, Masarykom in Krausom. Češki klub je imel dve seji, v katerih se je razvijala daljša politična debata. Izvolila se je komisija, ki naj poroča klubu o pogodbenih predlogih. Povabljen je tudi minister Dr. Fort.

Kriza v češkem klubu je odgodena, ker je posl. Prašek odločno izjavil, da ne prevzame ministrskega portfelja. Šele po rešitvi nagodbe se ministrstvo temeljito preosnuje. Vendar se kriza že poprej takoj obnovi, ako se izreče snujoča se češka zveza za opozicijo proti nagodbi. V tem slučaju odstopita takoj oba češka ministra, a nanovo ne vstopi v ministrstvo noben češki zaupnik.

Praga, 22. oktobra. Načelniki raznih zadrug so brzojavno pozvali češke poslance, naj delujejo z vso odločenostjo na to, da ostane trgovinski minister dr. Fort na svojem mestu.

Nov davek.

Dunaj, 22. oktobra. V nekaterih deželnih zborih so v zadnjem zasedanju sprožili misel glede obdačenja avtomobilov. To je finančnega ministra opozorilo, da je brz izdelal načrt za državni zakon o obdačenju avtomobilov ter ga sedaj predložil posebnim enketi. Finančni minister Korytowski je svoj načrt utemeljeval s tem, da se deželni zbor ne sme prepustiti tako obdačenju, ker bi s tem trpela industrija avtomobilov. Tudi bi ne bilo mogoče deželni obdačenju podvreči inozemske avtomobile, kar pa bo državnemu zakonu prav lahko mogoče. — Pri novem obdačenju se razdele avtomobili po konjskih silah v gotove razrede po 25, 50 in 100 K temeljnega davka. Med temi kategorijami se naloži za vsako konjsko silo pri slabih vozovih po 5 K, pri močnih po 10 K davka. Obdačenja prosti so vsi avtomobili, ki služijo javnim namenom, kakor tudi avtomobili, ki jih rabijo zdravniki in inženirji v svojem poklicu.

kjer ima samo denar veljavo, pa ne maram dosti hoditi, ker ne morem prenesti bagateliziranja in zapostavljanja.

»Saj ste vendar plemškega rodu in vaša rodovina je slavna,« je menil na svoje mlado plemstvo jako ponosni Anton.

»To ne pride v poštev pri teh milijonarjih. Plemstvo čislajo samo, če je z zlatom okovano, jaz pa sem preveč ponosna, da bi prenašala le najmanjše zapostavljanje. Zato se te družbe najraje ogibam. Samo če sem prisiljena, sprejemam tako povabilo. Samota mi ni nadležna. Jaz bi tudi na deželi bila lahko jako srečna.«

Gospa Elvira je Antonu plem. Košanu od dne do dne bolj ugajala. Hodil je z njo v gledališče in se vozil z njo na promenado. Obiskoval jo je predpoldne in popoldne, in če ni bil v njeni družbi, bi bil nemiren in slabovoljen. Vsled dolgoletnega bivanja na gradiču je postal tipičen rodoljub z dežele, in zato ni spoznal malovrednosti luksusa, s katerim je bilo opremljeno stanovanje gospe Elvire in ni sprevidel, kako ga gospa Elvira previdno zapreda v svoje mreže. Laškala se mu je in to je dobro delo njegovi veliki nečimernosti, častila ga je, in to je povzdigovalo njegov prazni ponos.

Začel je primerjati svojo umrlo ženo z gospo Elviro in spoznal je, da

Razpust češkega deželnega zbora

Praga, 22. oktobra. Deželni zbor se razpusti že meseca novembra. Nove volitve se razpišejo za prvo polovico meseca januarja.

Nagodba in madžarske stranke.

Budimpešta, 22. oktobra. Neodvisna stranka se kruši z vsakim dnem. Dosedaj so izstopili iz stranke poslanci Hentaller, Szasz, Dobroslav in Barta. Izstop pa so že napovedali poslanci Ratkay, Endrey, Battay in baron Vesselenyi. Danes je imela stranka veliko konferenco. Državni tajnik Szterenyi je priporočal, naj se nagodba sprejme nespremenjena. Ako bi se hotelo prejudicirati prošnji avstro-ogrske banke za podaljšanje bančnega privilegija, moralo bi ministrstvo brezpogojno odstopiti. — Ljudska stranka ne bo ugovarjala zvišanju kvote, temuč se opravičuje pred volilec s tem, da njeni poslanci ne morejo biti bolj patriotični kakor Kossuth sam, ki je pomagal nagodbo sklepati.

Ogrske finance.

Budimpešta, 22. oktobra. Državni proračun za leto 1908., ki ga je danes predložil ministrski predsednik dr. Wekerle poslanski zbornici, izkazuje skupnih izdatkov 1.396.988.349 kron, dohodkov pa 1.397.010.414 K, potemtakem je prebitka 22.065 K. Glede Hrvaške ima proračun sledeče številke: pokojnine v hrvaškem ministrstvu 59.554 kron; avtonomne potrebsčine Hrvaške 22.400.000 K, t. j. za 150.000 K več kot lani; personalni izdatki hrvaškega ministrstva 110.360 K. Potem je predložil ministrski predsednik več zakonskih načrtov za davčne reforme ter jih obenem utemeljeval. Načrti nameravajo revnejše sloje razbremeniti davkov; v ta namen se 1. in 2. razred dohodninskega davka popolnoma opustita. Dohodki 600 K so popolnoma prosti davka. Obdači pa se veliki kapital. Ministrski predsednik je izjavil, da se bodo vsled teh reform državni dohodki znižali za najmanj dva milijona kron, toda vodijo ga pri tem socialno-politična načela.

Trgovinska pogajanja med Avstrijo in Srbijo.

Belgrad, 22. oktobra. Srbska vlada je dala svojima delegatoma dr. Popoviću in Kukiću vsa potrebna navodila, nakar sta se danes popoldne odpravila na Dunaj k pogajanjem z Avstro-Ogrsko.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 22. oktobra. Pri Carskem Selu so razkrili predor z razstreljivi. Predor so izvahali lovski psi. V predoru so našli dva človeka, ki pa nočeta ničesar izpovedati. Predor je bil pod železniško progo, po kateri se vozijo le dvorni vlaki, in sicer na mestu, kjer navadno car vstopa v vlak ali izstopa. Pri aretiranih so našli brzojavke sokrivcev. Aretiranje se nadaljuje.

Moskva, 22. oktobra. Pri volitvah volilnih mož iz skupine posestnikov v moskovskem okrožju je bilo izvoljenih šest kadetov, a na predlog plemškega maršala je volilna komisija kasirala to izvolitev.

Varšava, 22. oktobra. Škof v Vilni, član prve ruske dume, je odstavljen in pregnan v notranje pokrajine Rusije.

pokojnica le ni bila prava družica zanj. Pokojnica je bila tiha in mirna, Elvira je živahna in zgovorna — si je rekel; pokojnica je bila preprosta meščanka, Elvira je aristokratka; pokojnica je bila resna in stroga, starokopitna v svojih nazorih, Elvira je zabavna in prepojena modernih nazorov.

Včasih so moderni nazori gospe Elvire Antona prav neprijetno presestili, a prikrival je to in zadrževal svoje pomisleke, kajti meneč, da je v dolgih letih življenja na deželi, kjer je hodil samo na lov in ni ničesar čital, zaostal za mestnimi ljudmi in da bi se ne samo osmešil, če bi ugovarjal tem nazorom.

V kratkem času se je Anton seznanil tudi z ožjimi prijatelji, s katerimi je občevala Elvira. Bilo jih je malo. Postarna gospa, vedno črno oblečena, ki je prihajala malone vsak dan k Elviri in govorila vedno samo o cerkvah, o božjih potih in o misijonih, je bila edino žensko bitje, ki je obiskovalo Elviro.

»Gospa me pozna še iz otročjih let,« je rekla Elvira, ko je čutila, da je treba Antonu pojasniti njeno intimnost s to čudno žensko.

»Ko so bili moji starši v največji stiski, jim je ta neznanata gospa prikočila na pomoč in zato sem ji hvala ležna in jo spoštujem.«

Anton se je pridružil temu spo-

Petrograd, 22. oktobra. Politična policija je aretirala v nekem hotelu ameriškega časnika Williama ter angleškega časnika Wallinga. Policija je našla v njuni sobi razne manuskripte, v katerih se grdi Rusija. Walling je razpolagal vedno nad večjimi vsotami denarja, s katerim je podpiral revolucionarje. Zaprli so tudi Wallingovo soprogo in neko finsko profesorico.

Položaj v Perziji.

London, 22. oktobra. Položaj v Perziji je tako resen, da so angleški interesi v nevarnosti. General French odide nemudoma v Perzijo, da v potrebi zasede nekatere pokrajine z vojaštvom. Ker pa ni mogoče angleške čete tako naglo spraviti v Perzijo, naprosi se baje Rusija, da podpira s svojim vojaštvom angleške interese.

Punt v Maroku

Pariz, 22. oktobra. V ministrskem svetu je naznanil minister Pichon, da se je med Španijo in Francijo doseglo popolno sporazumljenje glede skupnega postopanja v Maroku. Na ostale velesile, ki so podpisale konferenčne sklepe v Algecirasu, sta Francija in Španija poslali okrožnico, v kateri predlagate mednarodno komisijo, da določi odškodnino za dogodke v Casablanci.

Madrid, 22. oktobra. Francoza Kunzerja, ki je bil na znanstvenem potovanju, so blizu Andele obkolili puntarji iz plemena Uled Said ter ga ustrelili. Stotnik Dufretay je prišel z malim oddelkom vojakov po truplo ustreljenega, a puntarji so napadli tudi vojake ter je preganjali do Tardeta, kjer je Francoze obkolil večji oddelek sovražnih jezdecev. Tedaj pa je prišel general Drude na pomoč z večjim oddelkom. Mnogo Marokancev je bilo ubitih. Potem so Francozi zasledovali puntarje proti Mediumi. V boju je padel francoski kapitan Iler.

Nekaj odgovora.

(V album g. Sv. Premrova.)

Živim daleč v notranjskih gozdovih in le svojem dobremu prijatelju se imam zahvaliti, da sem izvedel za kritiko gosp. Svetoslava Premrova o uvodu k mojim člankom o »Zložbi gospodarskih zemljišč ali komasacij«, ki jih ravnokar prinaša »Kmetovalec«. Tudi za »Slovenec« napad na gospoda ravnatelja Pirea in njegov izborni odgovor bi ne bil doznal, da ni bil moj prijatelj tako ljubozljiv in me opozoril na oni številki »Slovenec«. Ko sem prečital popravek gospoda ravnatelja »Kmetijske družbe«, skoraj res nisem več mislil napisati kakega odgovora, zakaj omenjeni popravek popolnoma zadoštuje pametnim ljudem, z volički pa ki plavajo po črnem morju, me res ni volja bosti se! Da bom naletel na ostro kritiko radi svojega mnenja o raiffeisenovkah s strani klerikalnih psevdogospodarjev, sem pričakoval in me ni iznenadila kolobocija gospoda Svetoslava Premrova v 18. številki »Narodnega Gospodarja«, a iznenadilo me je to, da je »Slovenec« uporabil moj članek za gonjo proti ravnatelju c. kr. kmetijske družbe, ki ni ničesar drugega zakrivil, kakor to, da ni napisal obširnega komentarja k onim par vrsticam o raiffeisenovkah, ki sem jih napisal in podpisal in za katere torej jaz odgovarjam! Pa kaj bi še človeka iznenadilo pri ljudeh, ki se jim ne gre nikoli za stvarno kritiko, ampak vedno le za ostudno gonjo! Kdaj so vprašali ti gospodje, kakšno je sredstvo, če so hoteli doseči svoj

štovanju in je starki izročil desetak za afriške misijonarje.

Večkrat je našel Anton v posepih pri gospe Elviri jako starega gospoda, po poklicu zasebnika, ki je vedno z nadležno zgovornostjo pripovedoval, kako je pred petindvajsetimi leti kandidiral v državni zbor in vsled vladnih mahinacij dobil le pet glasov.

»Krstni boter je moje umrle sestre,« je pojasnila Elvira, ko je v Antonovih očeh čitala začudenje, da prenaša tega nadležnega starca. »Naša rodovina je konservativna in prištevajo tudi botre sorodnikom.«

Anton ni ugovarjal in je tudi botru izkazoval primerno spoštovanje.

Največkrat je pa pri gospe Elviri naletel na njene bratrance, moža kakih petindvajset let, ki se je s svojo sestrično tako dobro razumel, da ga je Anton instinktivno sovražil in nastopal proti njemu skrajno hladno in celo odurno. Če se je z njim sestal pri Elviri, je bil takoj slabovoljen. Na njegovo zadovoljstvo je ta bratranec kmalu izginil. Anton ni po njem vpraševal, Elvira pa ni ničesar omenila. Da bi bila Elvira odstranila bratrance, ker ji je bilo več na prihodnosti, kakor na sedanjosti, na to misel ni prišel Anton.

(Dalje prihodnjik.)

namen — in čemu bi se človek še zgražal nad njimi! Gospodu Premrovu samemu pa bodi povedano sledeče: Zelo žalostno bi bilo zame, ko bi moral spoznavati raiffeisenki sestav posojilnic še-le po Vaših spisih! Take frazerske in bobneče zmesi nisem še zlepa čital in človeku se nehoti vrine misel, da je vaš članek »preplankan« iz kakega tujea jezika, ker sicer bi ne moglo biti v njem toliko nezmisla in bi ne govorili v njem o stvarih, katerih se jaz niti oddaleč nisem dotaknil! Jaz sem odredel raiffeisenovkam v našem narodnem gospodarstvu edino izveličavno moč in sem povedal tudi zakaj. Otroci ali pa na umu bolen bebec bi moral biti, ako bi ne vedel ceniti dobrih kreditnih zavodov za razvoj agrarnega gospodarstva. Za to spoznanje nisem potreboval prav nič Vašega zmedenega poučevanja! Smelo pa še enkrat trdim, da niso raiffeisenke posojilnice v klerikalnih rokah še prav nič pospešile našega agrarnega vprašanja, pač pa utrdile vsaj na Kranjskem klerikalno hegemonijo! V čem pa obstoja delovanje klerikalnih raiffeisenovk pri nas? Izšel sem iz priprave naroda in opazujem to komedijo od mladih nog. Klerikalne raiffeisenovke izplačujejo liberalnim trgovcem kmetove dolgove in sicer z namenom, da dobijo kmeta v svojo oblast, da trobi v njihov rog in to je menda oni veliki moralni uspeh njihov, ki ga Vi citirate. Kmetijske posojilnice tega ali onega sestava bodo vršile svoj zvišani namen le tedaj, kadar bodo stale popolnoma izven vsake stranke. Denar je najmočnejša veriga za človeka in to gotovo gospodje dobro vedo! V neštetihi slučajih sem videl, da se kmeta ni vprašalo: za kaj boš potreboval? in kje boš vzel, da boš vrnil! ampak le koliko hočeš? in dalo se mu je, kolikor so pač dopuščale njegove drgavice. Denar je zapeljiv in lepo je, če se ga ima, naj si bo makar izposojen! Obresti so zelo nadležne in kmet jih težko plačuje. Pride slaba letina in nesreča v hišo in kaj potem? Tu se ne da več izhajati, davki in obresti so vedno večji, ker se začne končno izposojevati tudi denar za obresti in lepega dne se mora peljati kmetič v Ljubljano v Kolodvorske ulice po karto za čez morje. In če gospodu Svetoslavu drago, mu pošljem nekoliko naslovov takih hiš, ki stoje sedaj osamljene in zaprte, zemlja v najemu, najemnino pa pobira klerikalna raiffeisenovka za obresti — seveda opravičene in zakonite obresti.

Gospodarsko vprašanje in njegovo reševanje pač ne more obstati v tem, da prekladamo kmetu njegove dolgove z rame na ramo, ampak prvo in glavno mora biti to, da ga poučimo, kako lahko zviša produktivnost svoje zemlje, kako zmanjša svoje stroške in izdatke ter da mu odpremo in pokažemo trge, kamor dobro in hitro odklada svojo nadprodukcijo. Raiffeisenovke v dobrih, nesebičnih, nestrankarskih rokah agrarni promet lahko izdatno pospešujejo, niso pa bistvo taistega in torej za agrarno gospodarstvo nikakor glavnega, ampak le sekundarnega pomena! Kmetu je treba v prvi vrsti kruha in zaslužka, da ne bo bežal v Ameriko in ne raiffeisenkih posojilnic.

Iz proti meni naperjenega spisa g. Svetoslava Premrova se more posneti, kakor da bi jaz načeloma zamelet vse združništvo. Gospod ima menda posebno veselje, če napiše prav dolg članek, če pa piše stvarno ali ne, to se ne meni. Prav smešen pa postaja tam, kjer začneta govoriti o »sebični« in »lukrativni« trgovini. Samo političen otrok more zametati trgovino kot tako, zakaj vsak polodrasli ve iz zgodovinskih faktov, da se je začelo pravo blagostanje vsakega naroda še-le tedaj, ko se je razcvetela njegova trgovina! Toda to je končno klerikalna manira. Kmeta ščunjejo proti delavcu, delavca proti kmetu, obadva proti trgovcu in če jim nese, tudi poslednjega proti prvima. Kdor hoče vladati, mora pač umeti intrigo in to umejo naši gospodje!

Toda skoro sem se že preveč zamudil! Kaj bi še nadalje polemizoval s človekom, ki poznaava celo »religiozno kmetijstvo«?! Slišal sem, da je g. Sv. Premrov duhovnik in celo konservatorist, ki se vzgaja za škofove zavode. Res obžalujem, da sem študiral kdaj tehniko! Iz semenišča bi bil izšel gotovo boljši ekonom, boljši geometer, poleg tega bi bil tudi »gospod« in obenem še kak »muzikant«. In kar bi bilo še več vredno — moji talenti bi se mi rentirali!

Gospod Svetoslav Premrov me še pozivlja, da naj odložim svoje strokovno, pisateljsko pero, ako mislim tako nadaljevati. Takoj, ako bo on o »kamasacij« kaj boljšega napisal! Sicer pa naj bo prepričan, da sem ga to pot prvič in zadnjič prijel v roko, da polemiziram z njim o ekonomskih vprašanjih!

Toliko njemu! Za vse druge pa se sklicujem samo na popravek gosp. ravnatelja Pirea, ki ga je priobčil v »Slovenec« od 7. t. m., katerega pod-

pišem z obema rokama in za kojega se mu najlepše zahvaljujem!

Vrbovo, 17. oktobra 1907.

D. Gustinčič,

geom. asist. c. kr. agr. kom. v Lj.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 23. oktobra.

— Narodna zavednost in narodni ponos. Temelj vsakega narodnega napredka, jamstvo boljše bodočnosti je narodna zavednost in narodni ponos. Narod, ki se ne zaveda dovolj krepke svoje narodnosti, ki ni ponosen na svoj jezik, je ladja brez krmila, ki jo mečejo sovražni valovi semtertja brez odpora; takšnemu narodu ni rešitve in preje ali sleje se razbije njegov čolnič ob skalovju, proti kateremu ga tirajo sovražni vetrovi. Res je, da se je med Slovenci v zadnjih desetletjih dokaj krepko razvila narodna zavednost in da se že široke ljudske mase s ponosom štejejo med Slovence. Toda tega veselega pojavnega odtehta dejstvo, da se je baš med sloji, ki bi bili poklicani z blestecim zgledom v tem oziru prednjačiti in kazati pot, v zadnjem času pojavila neka narodna mlačnost, ki mora vsakega rodoljuba navdajati z opravičeno žalostjo in strahom za bodočnost. Ljubljana bi naj bila središče slovenskih dežel, slovensko mesto par excellence! A kaj vidimo? V središču Slovenije, v osrčju slovenskih dežel se še vedno prešerno šopiri nemščina in nemštvo še ima vedno pri nas rekli bi dominirajoče stališče samo zaradi tega, ker smo Slovenci takšni neozdravljivi starokopitneži, da je nam še vedno glavno načelo »quieta non movere«. Pojdite po ulicah ljubljanskih in opazili boste vse polno samonemških trgovskih in drugih napisov. In samoslovenskih napisov? Na prstih obeh rok jih lahko preštejete! To je sramota, to je narodni škandal! Nemec si upa v Ljubljani na dan s samonemškim napisom, Slovenec, gospodar na svoji zemlji, pa se skriva v kotu in si ne upa s samoslovenskim napisom javno osvedočiti, da je Slovenec! V Trstu, Gorici, Mariboru, Celju in drugod, kjer se žive od izključno slovenske okolice, se Nemci in Lah ne boje s samonemškim ali samolaškim napisom na svoji trgovini ali prodajalni odkrito in javno izpovedati svoje mišljenje in svojo narodnost, pri nas v Ljubljani, v prestolnici Slovenije, pa so Slovenci v strahu, da bi redkega drugorodeca ne odgnali od sebe z nedolžnim, samoslovenskim napisom. Narodna zavednost, narodni ponos, kje si? Kje je narodna zavednost, kje narodni ponos pri tistih, ki imajo sicer na jeziku vedno geslo »Svoji k svojim«, v dejanju pa podpirajo naše narodne nasprotnike, katerih glasila neprestano na najpodlejši način blatijo naš narod in z vsemi sredstvi skušajo preprečiti naše težnje in naša narodna stremljenja! O grauf, Freund, ist jede Theorie! Zato se nam le smejejo naši narodni nasprotniki, ako v teoriji propovedujemo geslo »Svoji k svojim«, v praksi pa ga izvajamo tako, da polnimo žepe najzagrizenejšim sovragom! In kaj naj rečemo o »narodnjakih in narodnjakinjah«, ki zahajajo na nemške zabave in prireditve, kakor bi ne imeli v izobilju slovenskih? Skoro neverjetno zveni to, a vendar je res! Tako posečajo dan za dnevom nemške gledališke predstave gospodje in dame, ki se prištevajo med narodne, ne da bi se zavedali, da zakrivajo s tem neodpustljiv naroden greh... Narodna nezavednost in mlačnost, pomanjkanje krepkega narodnega ponosa je rak-rana na telesu, predvsem slovenskega ljubljanskega občinstva! To rano izžgati, če treba, z najradikalnejšimi sredstvi, za to je še skrajni čas! Pokažimo, da smo Slovenci in da je slovenska Ljubljana tudi zares — slovenska! V to pa je potrebno, da prepodimo iz hiše vsako narodno polovičarstvo!

— V Ljubljano samoslovenske napise! Prijatelj našega lista nam piše: Razsodba državnega sodišča o slovenskih napisih v Celju je zbudila gibanje za slovenske napise v Celju, Mariboru itd. Kaj pa bode v Ljubljano? Tukaj se skoro brez izjeme blišče dvojjezični napisi. Da, Nemci so tako samozavestni, da se drznejo v slovenski Ljubljani na dan s samonemškimi napisi. Zdi se celo, da je več samonemških napisov, kakor samoslovenskih, vsaj v živahnem delu mesta. Ljubljana bi naj bila zgled in bodrilo vsem Slovincem v onih krajih, kjer smo v manjšini. Toda kako se naj Slovenec iz nemškega mesta navzame v Ljubljani narodne zavednosti, če vidi tukaj na javnih napisih samo polovičarstvo? Občinstvo v tem oziru lahko veliko stori, še več pa slovenski časniki, če poučujejo občinstvo, da strogo izvajajo geslo »Svoji k svojim!«

(Dalje v prilogi).

— »Mir« in koroški akademiki. S Koroškega se nam piše: Izjava koroške akademične mladine, v kateri se obsoja podlo pisavo »Mira« o slov. akademiki, je vendar enkrat, čeprav malo pozno, našla odziv pri krogih v »Mirovem« uredništvu. Gospodje so pač morali dolgo premišljevali, kaj bi odgovorili in ker jim ni bilo mogoče stvarno odgovoriti, so jeli zavijati. V vsi izjavi jih je najbolj zbedel v oči postranski stavek, da so koroški akademiki posvetili svoje »najpoštenje« in najresnejše delo »ljudstvu. Pač umevno, zakaj! Hudo peče tudi ono gospodo, da je izjava izšla v »liberalnih« listih. No, prepustimo popolnoma resničelnosti in poštenosti »Mirovega« uredništva, ako prištevajo »Edinost« tudi med liberalne liste; dokazovati pa tem modrijanom, da so oni listi pred vsem slovenski, bi bilo menda itak zastoj. Tudi to noče onim poštenjakovičem iti v glavo, da ima nepoštena pisava posledice za »vso koroško politiko«. Seveda po tako frivolnem zlobnodržnem zavijanju besedila je pač neobhodno treba, še zaviti prav pobožno oči in vzdihniti: »Obžalujemo, da so se sinovi vernih koroških slovenskih družin, in večinoma bivši gojenci »Marijanišča«, skoraj vsi pridružili slovensko-liberalnim dijaškim društvom... Ali tudi taki nazori nas ne osupnejo več, saj se tem gospodom zdi prav logično, da zaradi lepšega vzkljaka na eni strani: »Posvetne inteligence nam manjka«, na drugi strani pa z vsemi sredstvi delajo na to, da bi vse slov. dijakke nagнали v lemat. Gorje temu, kdor spozna v poznejših letih duševni atentat, storjen na njem v mladosti z zavezo pri vstopu v »Marijanišče«. Ta je »liberalce«, »brevzverce«, ne samo to, »sovražnik do vere« je, »gospodski ocijalni demokrat«. To so po »Mirovem« receptu one štiri neizogibne stopnje razvoja slov. akademika, če se predreže imeti svoje prepričanje. Pri tem je seveda »socijaldemokrat« trumf in služba kot strašilo »vernim koroškim slovenskim družinam«. Tako se godi v tužnem Korotanu, kjer se v isti sapi, ko se kriči »otresi se tujega jarma«, grmi z »anathema«. In »Mir« zavija in zavija — resnico in oči.

— Iz politične službe. Višji okrajni komisar Karel grof Küinig v Ljubljani je dobil naslov in značaj okrajnega glavarja. Okrajni glavar Štefan Lapajne v Postojni je stopil v stalen pokoj. Deželnovaldni tajnik Karel Ekel prevzame vodstvo okr. glavarstva v Logatcu, Ivan Kresse pa onega v Kamniku. Deželnovaldni koncipist Anton Menčinger je premeščen od okr. glavarstva v Logatcu k onemu v Postojni, deželnovaldni konceptni praktikant dr. Alojzij Gregorin je pa poklican od okr. glavarstva v Ljubljani k deželni vladi.

— Iz sodne službe. Sodni pristav Fran Pošega v Kanalu pri Gorici je premeščen k najvišjemu sodišču na Dunaju.

— Iz železniške službe. Nadzornik avstr. drž. železnice in predstojnik sekcije za vzdrževanje železnice na Jesenicah Ivan Karpitschek je premeščen iz službenih ozirov v področje ravnateljstva drž. železnice v Beljaku. Služba na Jesenicah je razpisana do 26. t. m.

— Iz državne veterinarne službe. Višji okrajni živinodržavnik Tomaž Wiegler v Krškem je stopil v trajen pokoj.

— Šolske vesti. Pomožna učiteljica gdč. Ana Kilar je nameščena kot suplentinja na ženskem učiteljskem v Ljubljani, kot suplentinja na III. mestno deško šolo pa pride pomožna učiteljica gdč. Ana Fajdiga.

— Iz gledališke pisarne. Jutri, v četrtek, (par), se vprizori drugi in zadnji Schönthan - Kadelburgova štiridejanska burka »Dva srečna dneva« z gospodom Verovškom v vlogi Feliksa. Glavne vloge so v rokah dam: Danilove, Boršnikove, Kreisove in Dragutinovičeve ter gospodov: Verovška, Danila, Haasena, Nučiča in Bukšeka.

— Slovensko gledališče. Schönthan-Kadelburgova štiridejanska burka »Dva srečna dneva«, ki so jo uprizorili v terek na slovenskem odrju, je med produkti priznane literarne fabrike delo srednjega kova. O dovornosti burke ne morem govoriti, o živahnosti ne morem pisati, o pisnem dejanju nimam kaj povedati, ali vsega je po malo, in vse srečno in spretno skupaj zneseno, nam daj kolkortoliko zabavno in trebušno mreno ščegetajočo glumo. Takale »Dva srečna dneva« vam znata napolniti kako dunajsko predmestno gledališče stokrat zapored, in zato bi bilo neumestno govoriti, da blago te vrste ni za Ljubljano. Vsekakor je, in blagajnik »Dramatičnega društva« ve povedati, da so takšni večeri najlepši in njegovi nenastni blagajni zmirom dobrodošli, ker vestno zadelajo njeno bobnečo votlino. Ali če pustim na stran blagajno in sodim samo z umetniškega

stališča, mi je žal večera, glupo izpuščenega, ker mi nimamo na razpolago po dunajskem vzorcu kakih desetero gledališč, in potem eno ali drugo popolnoma mirne vesti lahko služi in mora služiti veseli, muhasti muzi. Ali gledališka publika, ki se zbira iz vseh meščanskih vrst, zahteva svoje, in snoči smo videli zopet dobrodušno psiho našega občinstva, ki se hoče v gledališču lepo mirno nasmejati šegavi in nič hudega misleči dovornosti. Predstava je ugajala, čeprav komad ni baš najboljši, a ima nekaj prizorov in komičnih nastopov, ki vzbujajo dobro voljo. Dejanje se vrši v novozidani vili gospoda Dvorjana, in tam ga obiščejo sorodniki in znanci in prijatelji. Stanuje v vili samo dva dni, »dva srečna dneva«, ker potem ima že dovolj veselja in časti, da je lastnik vile. Tista »srečna dneva« ga obišče med drugimi tudi mistično bogata teta, ki seveda vse komandira in regira, tudi dobrodušnega strica Feliksa, ki je zares prava dušica in ki skrbi s svojo naivno šegavostjo, da ni premrtvo v hiši. Dvorjanova hčerka ima svojega ljubčka, veselega Ljubljancana Dolnika, s katerim se končno poroči, gospod Dvorjan pa proda vilo in tako se končata »Dva srečna dneva«. — Malo je, a dosti za večer, in tako smo bili snoči priča radostnemu odobranju, ki je veljalo v prvi vrsti našemu staremu znanu in tržaškemu gostu, g. Verovšku. Igral je strica Feliksa z mirno in gorko prisrčnostjo in šegavostjo ter je storil vse, kolikor se je dalo pač storiti iz te neznatne vloge. Zato se mi zdi zopet čudno, zakaj ni gostoval g. Verovšek v kaki drugi, večji stvari, ker je število njegovih nastopov na ljubljanskem odrju precej omejeno. Živo in neprisljano je igrala ga. Boršnikova, ljubko ga. Kreisova in karakteristično je podala staro teto ga. Dragutinovičeva. Zelo dobro se je počutil g. Nučič, in g. Danilo, lastnik vile, se je s svojo skrbnostjo in lojalnostjo podal kaj lepo v veseli okvir. Precej življenja in veselja je prinesel na oder g. Bukšek. V kratkem je bila vprizoritev srednja, ker je tudi spomin pešal. Sicer pa, kdor je bil dobre volje, se je zabaval izbornost.

— Fran Ondričekov koncert v Ljubljani. Malo je umetnikov, kateri bi bili tako občudovani, katere bi listi tako hvalili, kakor je slavni Ondriček. Kjer je mojster nastopil, povsod ga časopisje slavi kot prvaka in v zbor goslarstva umetnosti. Naj navedemo kratke odlomke kritik, katere je prineslo časopisje ob času ene njegovih zadnjih turnej. »Neue Freie Presse« piše: »Ondriček pridobil si je na mah zase navdušeno in vneto občinstvo, katero je veliko dvorano glasbenega društva v vseh prostorih napolnilo. Imeli smo že večkrat priliko tega umetnika slaviti. Tako dovršeno igranje je mogoče le pri takih umetnikih kakor je Ondriček.« »Fremdenblatt« piše: »Ondriček izvalja iz svojega instrumenta tako krasne zvoke, da se nam je zdelo, da slišimo melodijozne glasove kot k nam prihajajoče glasove duhov.« »W. R. Abendpost« piše: »Kakor je človeški duh moči narave znal pridobiti zase, da jih porabi za svoje višje namene, tako zna Ondriček svojo veličansko izurjenost prisiliti pod žezlo glasbene umetnosti, pod blagovito vladanje glasbene poezije.« »General-Anzeiger« v Lipskem piše: »Ondriček si je pridobil s svojim koncertom veličanski uspeh. Izvajanje vseh njegovih točk mu dela čast in mu zagotavlja najvišje priznanje njegovega talenta. Srebrno-čista je intonacija, glas poln moči, pa tudi poln sladkobe, v tehniki občudovanja vredna eleganca.« »Münchener Allgemeine Zeitung« piše: »Ondrička se mora slišati, da se razvidi, kako mesto mu pristaja med violinisti današnjega dne. Kot virtuoz ga je imenovati med prvimi.« »Times« pišejo: »Ondriček je genijalen umetnik prve vrste — on je brez dvoma eden prvih violinistov sedanjega časa, kajti njegov lep, plemenit zvok, njegova kolosalna tehnika in njegovo predavanje vse to ga povzdiguje do popolnega mojstra. On igra tako krasno, s takim občutkom in s tako čisto intonacijo, da se ne da opisati.« »St. Petersburg Herald« piše: »Fran Ondriček je z vso pravico eden prvih in najbolj slavljenih umetnikov na violino.« Kritik v Chicago piše: »Fran Ondriček je bil junak večera. Njegova mojstrska tehnika, njegov jedernati zvok in njegovo predavanje, polno poezije, vplivalo je pri vsaki točki s tako močjo na občinstvo, da se mu je viharno ploskalo. Njega ne slišati je velika izguba za vsakega ljubitelja glasbe. Koncert v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 27. t. m. točno ob polu 8. zvečer v dvorani »Uniona«. Sedeži po 3, 2 in 1 K in stojišča po 80 vin., za dijakke po 40 v se dobe v Češarkovi trafiki v Selenburgovih ulicah.

— Iz Trnovskega predmestja se nam piše: Zadnji čas se je začelo na celi črti ljubljanske periferije jakoh živahno gibanje v političnem in gospodarstvenem oziru in to tudi v Trnovskem predmestju. Bil je pa tudi že skrajni čas, da so se predmestjani zganili in spoznali, da je potreba dela in pred vsem skupnega dela, da se morejo vsaj razmeroma približati onemu višku, kakršnega je dosegla po svojem razvoju centrala našega mesta. — Naravno je, da predkraji ne morejo korakati vzporedno z razvojem mestnega osrčja, ker so razmere povsem drugačne. Med tem, ko se za centralo lahko ustvarja marsikaj, česar zanj ni ravno neobhodna potreba in ji služi manj v praktično zahtevo, kolikor v regulativne in olepševalne namene — je pogoj zdravih predkrajevskih razmer, da se stori za predkraja pač to, kar je na eni strani neobhodno potreba in se na drugi strani odpravlja vse, kar je v kvar in škodo. — Vsaj ima Trnovsko predmestje samo na sebi lepo lego in le škoda, da se primeroma tako malo neguje in se zategadelj tudi redkoma poseča, dasi ne manjka v Trnovem lepih šetalščih. Tako je prav prijazen sprehod po Opekarski cesti, ali skozi Kolezijo, po Zeleni poti in kdo ne pozna tudi mikavnega sprehoda skozi Mestni log na Vič. V Koleziji se nahaja tudi mestna kopel — le žal, da ne odgovarja modernim zahtevam v nikakem oziru. Tu je tudi nujna potreba, da se skoraj preuredi, da se napravijo boljši dohodi tako iz Bleiweisove ceste kakor tudi, da se izboljša dohodna in dovorna cesta, ki drži mimo »Kerna«. Stavbno gibanje se razvija v Trnovskem predmestju veliko bolj počasi, kakor n. pr. v Št. Peterkem predmestju ali na Bleiweisovi cesti in na Poljanah. Pač se je razvilo zadnja 3 leta pred Kolezijo precej živahno stavbno gibanje in Trnovo je vsekakor pridobilo s to novo kolonijo. Splošno se pa malo zida. Krivo je temu na eni strani veliko ozemlje samo, ki je preveč ilovnato, ter tako za stavbo manj ugodno, na drugi strani pa tudi premajhna pozornost, ki se posveča temu predkraju. Ker je teren zelo ilovnat, se v deževnem in posebnoma v zimskem času napije kakor goba. Ako pa je teren vlažen — vlažen je tudi vzduh in to je faktum, da ima Trnovo po zimi najhujšo meglo. Ker je ozemlje tako omočvirjeno in prav malo ali nič osušeno, je eno posledica drugega. Povsod, kamor se pogleda do globeli, ki tvarjajo ob deževnem času cela jezera, ker je jarkov za odvajanje vode premalo in še ti so v dvajsona v slabem stanju. Umetna kanalizacija seveda tukaj ne bo kmalu speljana, ali navadni jarki bi se pa zlahka napravljali in vzdržavali in to bi tudi zadoščalo. In baš sedaj, ko se započenja ono veliko delo, — osuševanje Barja — in bodo revni Barjani vendar naposled toliko srečni, da bodo vsaj suhih nog stali v svojih kočah, je dan tudi važni moment, da se energično preukrenejo kvarne razmere v Trnovem. Z osuševanjem Barja je zvezano neposredno znižanje površine Ljubljaničnice in njenih pritokov. Dobilo se bo materiala dovolj, ki bi se lahko uporabil tudi v regulativne namene, da bi se teren zravnil, deloma zvišal in tako zboljšal; pri tej priliki bi se tudi preuredil odtok voda. Skrajni čas je tudi, da se odpravi glavna kvara Trnovskega predmestja, ki ga stavi takorekoč v eno vrsto z Barjem — to je pridobivanje ledu na takozvanem »Kernu«. Komaj nastopi dobro jesen, že poplavlja pri vsakem naliu voda Kern, ker nad vse primitivna zatvornica zapira prosti odtok vode. V pozni jeseni se pa voda dočela zapre, in tedaj je ob času, ko bi se najbolj potrebovalo urejenega in hitrega odtoka, poplavljenih kakih 300 do 400 arov ozemlja in to sredi okraja prav med mestnimi hišami. Da mora to slabo vplivati na vsa okoli stoječa poslopja je umevno in močna vlažnost se ob tem času na dotičnih hišah že na zunanje pozna, dočim se po notranjih zidovih kar cedi mokrota in rastejo gobe. Ne trpijo pa samo te hiše, ki so v neposredni bližini Kerna, trpi tudi vsa okoličica, da, ves predkraja. Za zdrava stanovanja je sluhena potreba, da stoji stavbe na suhem terenu in da jih obdaja suh zrak. Ali zrak in teren — oba sta tukaj vedno vlažna in to tudi drugače ni mogoče. Ako je Kern poplavljen, odzvam se redni odtok tudi vsem drugim vodam okolice. Te napojijo ozemlje v okolici, da je popolnoma omočvirjeno in potem mora tudi ozračje vsled izhlajenja postati z vlago prenapolnjeno. Zatorej storijo merodajni faktorji samo svojo dolžnost, ako se zavzamejo za to, da se servituta mestne občine na ta Kern odpravi in da premesti občina dobavo ledu na kak drugi manj izpostavljeni prostor. Saj ima mestna občina na razpolago mnogo svojega sveta, tako n. pr. na Pasjem brodu, kjer ima pivovarna Perles že itak napravljene široke jarke v to svrhu — ali na travnikih ob dolnjiški železnici itd. Ako bi se nasprotno Kern prilično

zasul, zravnil, bilo bi namestu umetno gojenega močvirja tu prav prikladno stavbišče in Trnovo bi v tem znatno pridobilo. Sploh bi se v Trnovskem predmestju veliko več zidalo, ako bi se taki in enaki kvarljivi nedostaki odpravili, ako bi se dohodi izboljšali s skrbnejšo uredjo cest in se z osuševanjem povzdignila kvalitativna vrednost ozemlja. Potem bi se ljudje ne bali več močvirnatga terena, katerega se sedaj boje v resnici in ko bi videli, da se predkraja splošno bolj neguje in da se skrbi za njegovo povzdigo. Gotovo je sicer, da ni baš misliti na to, da bi se hodilo v Trnovem tako kmalu po gladkem asfaltnem tlaku, kakor v mestu, a želi pa vendar vsakdo, da se vsaj ceste vzdržujejo v dobrem stanju, da se jih pridno posiplje, in da ne bodo stale ob vsakem slabem vremenu mlake po njih kakor v kaki zakotni vasi. Prav tako je na mnogih krajih razsvetljava preslaba in je nujno potrebno, da se jo znatno pomnoži, za kar bo kmalu dana prilika, ko se preuredi mestna električna razsvetljava in deloma nadomesti s plinovo razsvetljavo. Na ta način bi se okraj razvijal, olepšaval in naraščal bi tudi promet. Trnovo ima sedaj društvo, sicer mlado ali krepko in pod energičnim in zavednim vodstvom, »Politično in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo«. Temu društvu pripada tudi važna naloga, zastopati vsa gospodarska vprašanja ter vzbujaati somišljenike za krepko in v trajno delo za vsesplošno korist. Sad, ki ga bodete z delom rodili, se bode pokazal prav hitro, že sedaj, še bolj pa v prihodnjosti, ko bode predmešan pomlajen in prosvitljen stopal na pozorišče s ponosom — da je Trnovčan.

— I. vseslovenski shod perotinarjev in rejcev vseh malih domačih živali se vrši, kakor smo to že omenili, v nedeljo, dne 27. t. m. ob 10. zjutraj v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani po sledečem sporedu: 1. Otvoritev shoda in pozdrav zborovalcev po predsedniku društva. 2. Sporočilo predsedništva. 3. »Namen društva«, razlaga predsednik društva. 4. Predavanje. a) »Gospodarski pomen perotinarstva za slovenske pokrajine«, predava gospod Gustav Pirce, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe kranjske; b) »Higijena v perotinarstvu«, predava g. Peter Miklavčič, živinodržavnik; c) »Dobičkanost perotinarstva in male živinoreje«, predava g. Anton Lehmann, predsednik društva in urednik »Perotinarja«. 5. Družabni pogovor zborovalcev med seboj; reševanje raznih, predsedništvu na shodu stavljenih vprašanj, raznoterosti. 6. Zaključek shoda po predsedniku društva. Opozarjamo ponovno javnost, posebno vse kmetovalce, gospodarje in gospodinjice, duhovnike, učitelje in njih soproge, učiteljice itd. na ta za naše kmetijstvo tako važni I. slovenski shod. Zeleti bi bila največja udeležba, da se zamore tudi v tem oziru povzdigniti naše narodno-gospodarsko stanje. Pridite torej vsi, ki se zanimate za to stvar in vam je resnično ležeče na razvoju in procvitu vseslovenske maloživinoreje.

— Društvo slovenskih profesorjev priredi prijateljski sestanek v petek, 25. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji »Narodnega doma« v Ljubljani. Razgovor o sporedu letošnje skupščine državne zveze avstrijskih srednješolskih društev, ki se vrši 1. in 2. novembra t. l. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da so računsko, oziroma gostilničarske liste nadalje naročili: Lucijan Kovačič, Sv. Lucija ob Soči; Hotel Kramar, Logatec; Natalija Šepetavec, Idrija; Fric Novak, Ljubljana. Slovence, zahtevajte računske liste v trgovinah, restavracijah in drugod, kjer se listki rabijo! Družba bo imela potem lep dobiček.

— Slovenska igralka gospa Irma Polakova, ki je angažirana na gledališču v Zagrebu, namerava v družbi z igralcem Vulakovcem na spomlad oditi v Ameriko ter tam prirediti po slovenskih in hrvaških kolonijah ciklus koncertov.

— Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani kolkuje svoja pisma z narodnim kolekom ter daje lep zgled vsem slovenskim zadrugam.

— Vojaški veteranski kor Ljubljanski je sklenil, kakor se čuje, vpeljati prihodnje leto slovenski komando, posnemajoč v tem Hrvate. Skrajni čas je že bil za to!

— Umrle je v Jožefišču v Ljubljani gospa Ana Pissek, bivša posestnica v Novem mestu. Pogreb je bil danes.

— Škoda vsled zadnje povođnji je povsod po Kranjskem zelo občutna. Najbolj prizadeti so seveda Barjani in kmetje sploh, ki imajo poljske pridelke še zunaj. Pa še nič ni čuti o kaki cenitvi, kajše podpori!

— Slaba letina je letos za polhe, veeverice in cipe. Pomanjkanje prvih

je zlasti za krznarje neprijetna vest, ker bo težko dobiti drobne kožuškovine. Povsod po Dolenjskem se močno izsekavajo bukovci gozdi, nič manj pa tudi jelovina, smreke in hoje.

— Na progi Dunaj-Trst južne železnice so položili tekmo zadnjih tednov nove močne relse, to pa zaradi tega, ker namerava južna železnica upeljati na tej progi hitrejšo vožnjo, s katero bi konkurirala Bohinjski železnici.

— Državni subvenciji. Obrtne nadaljevalne šole na Kranjskem so dobile 2090 K državne subvencije za leto 1907. Kmetijska družba kranjska je dobila 10.000 K državne subvencije, in sicer 8000 K za govedorejo in 2000 K za rejo drobnice.

— Nesreča na železnici. Danes zjutraj je vrgel vlak št. 78 na postaji Verd s tira 72letnega delavca Antona Jevca, ki je padel takol ne srečno, da je bil na mestu mrtve.

— Iz Skarušne se nam poroča, da je zadnjo nedeljo nagovarjal mlekarski nadzornik gosp. Legvart, ki je državni potovalni učitelj, posestnik, naj niker mleka ne prodajajo, posebno ne v Ljubljano, češ, v Ljubljani je že itak preveč mleka ter strašil ljudi s tem, da ima neka okoličanska zadruga slabe skušnje s prodajo mleka. Mlekarskega nadzornika je treba poučiti, da ni njegova dolžnost delovati na to, da bi onemogočil Ljubljani dobivanje tako važnih živil kakor je mleko. Obenem je treba pripomniti, da donša direktna prodaja mleka kmetovalcem, oziroma njih mlekarskim zadrugam vedno več dohodkov, kakor izdelovanje masla in sira.

— Nova šolska stavba v Ribnici. V ribniškem trgu so to poletje dogradili novo dvonadstropno šolsko poslopje za ondotno deško petrazrednico. Poslopje stoji na severovzhodnem koncu trga. Dekliška štirirazrednica je nastanjena še v starem šolskem poslopju.

— Narodna čitalnica v Krškem priredi v nedeljo 10. novembra ob 8. zvečer v dvorani g. K. Zenerja v Krškem šaloigro »Cigani«. Natančneje bo razvidno iz vabil, ki se bodo pravočasno razposlala.

— Odlikovanje. Uslužbenca kranjske industrijske družbe na Jesenicah Mihael Ravnik in Franc Pretnar sta dobila za 40letno zvesto službovanje častno svetinjo.

— V Ratečah na Gorenjskem je v nedeljo večer sedel v neki gostilni slaboumni domačin, okolo 40 let stari Janez Jank. Pred par leti je bil že na Studencu. Brez vsakega povoda potegne iz žepa s 6 krogli nabit samokres in ga izstrelil čez mizo na pogovarjajočega se mladeniča Janeza Branca. Krogla mu prodere na levi strani dolenjo čeljust in mu ostane pod jezikom. Jank nato svoj revolver spravi, se smehljaje odstrani in gre v drugo gostilno, kjer sede in preži na druge. Izjavil je, da ima še krogle za c. kr. gozdarja, zasebnega gozdarja, nadučitelja, sosedu in še za enega mladeniča. Ranjenca so odpeljali ponoči v ljubljansko bolnišnico, ko mu je preje dr. Tičar iz Kranjske gore dal prvo pomoč, napadalca so pa orožniki oddali sodnji v Kranjsko goro.

— Krasko dozorelo in cvetočo jagodo nam je poslala gdč. učiteljica Minka Pogačnikova iz Mojstrane. Našla jo je v mogočni porasti Možakli pri Mojstrani. Ker so tam že jako hladni jesenski duovi, se je čuditi, da je mogla jagoda tu dozoreti, gdč. pošiljateljici se pa zahvaljujemo za ljubeznivost.

— Tolovajsko obnašanje. Ko je dijaštvo nemškega »Studentenheima« napravilo izlet k Sv. Urbanu zadnji teden, pobilo je pri cerkvi več šip, gostilničarju razbilo kozarce in steklenice, med potjo pa kot škoroči zobalo po vinogradih. Celot stvar preiskuje baje žendarmacija. Tako in podobna junaštva nemških gimnazijcev so tudi drugod v navadi in tudi ljubljanski privandanci se obnašajo povsod kot vsemogočni gospodarji, katerim pa manjka nekoliko soli v glavi.

— Roparski napad. V Mariboru je okoli 18 let star fant napadel 12-letno učenko Olgo Inkret in ji iztrgal z roko pompaduro, v kateri je imela 90 vinarjev denarja. Bila sta preje oba v zastavljalnici, kjer je dekle zastavilo svoje reči, fantu pa niso hoteli ustreči enake želje. Napadalec je zbežal in je baje neki dijak.

— Smrtno nevarno se je opekla 19letna posestnikova hči Marija Bevec iz Zrusna na Štajerskem. Iz neznanega vzroka se ji je razletela petrolejska svetilka in goreče olje se je dekletu razlilo po obleki in jo užgalo. Nespametnica je letela po vasi in tako ogenj raznetila. Sosedje so jo vendar ustavili in pogasili ogenj. Težko da bi ozdravela vsled silnih opeklin.

— Kaznovana lahkorniselnost. 9letni sin posestnika Antona Oblaka v Brezjah pri Brezicah je pasel na travniku krave. Da bi si pregal dolgočas, privezal je verigo neke krave sebi okrog vratu in se dal od živali vlačiti semtertja. Krava je pa zbež-

ljala, dečku se je zadržala veriga in ko so ustavili zbesnelo žival, umrl je lahkomisljenec čez pet minut. Bil je ves razbit.

Dragonca sta ga napadla. Delavec Anton Puhlin v Mariboru je plačal dvema dragoncema v gostilni dva litra piva. V zahvalo sta ga potem napadla in ga s sabljama težko ranila na glavi in hrbtu.

Velika nesreča pri zidanju. V Ptuj zidajo pri tovarni Jožefa Piriha, katera tovarna je pogorela pred kratkim. V ponedeljek se je pa neki stari zid naenkrat zrušil in padel na devet delavcev, od katerih so štirje težko, pet pa lahko ranjenih. Dva sta v smrtni nevarnosti, ker imata razbiti lobanji. Zidova trdnost se je omehčala najbrž vsled gašenja ob ognju. — Kakor se končno poroča iz Ptuja, sta dva nesrečnika že umrla.

Lonec rimskih srebrnikov je izoraz v Leskovcu pri Pragerskem kmet Kaiser na svoji njivi.

Nož. Ivan Satter v Konjicah je napadel z nožem Ivana Kampasta in Štefana Verbnika. Verbnikov prijatelj se je zaradi tega tako razjezil, da je zabodel Satterja, ki je za rano umrl.

Zalostna smrt mladeniča. Pri Sv. Katerini na Štajerskem je umrl 15letni mladenič Vinko Berk. Pred kratkim je bil fant precej pijan in se v pijanosti pretapal s sosedom, ki mu je baje prizadel poškodbe, vsled katerih je umrl.

Utonila je v Dravi Sletna Angela Sparovec, hči usnjarskega pomočnika Ferdinanda Sparovca iz Maribora.

Pogorela je v Račjem na Štajerskem hiša in gospodarsko poslopje Jožefa Lasničarja. Zažgali so otroci.

Slovensko gledališče v Gradcu. K nekemu slovenskemu obrtniku v Gradcu sta prišla eleganten gospod in mlada dama, se mu predstavila za rojaka ter ga pregovorila, da je kupil več vstopnic za slovensko gledališčno predstavo v Steinfeldski plovnici. Seveda predstave ni bilo, temu je prišel v roke kakemu sleparskemu nemškutarju.

Dva smešna protesta! V Gorici zgrade, kakor znano, električni tramvaj. Ta novodobna reč pa gotovim ljudem ni všeč. Nekaj "nobel" oseb se je oglasilo, da če pojde tramvaj skozi Raštel, ne bodo mogle tam voziti kočije! Drugi protest je podala duhovščina, češ, da potem, ko bo tekel tramvaj, ne bo mogoče ob procesijah radi žic z velikimi banderami iti po mestnih ulicah! Jako imenitna protesta, zlasti drugi!

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici priredi v soboto, dne 26. oktobra v dvorani "Trgovskega doma" svoj redni XI. koncert s sodelovanjem virtuozov na gosli Frana Ondrička in virtuozov na klavir Josipa Famere.

Aretili so v Gorici 55letno Marijo Premrl iz Celovca in Karla Povšeta iz Šmartna na Kranjskem. On je vodil njo okoli. "Dobiček" sta si delila. Ko ju je prišla policija, je poslala njo v bolnišnico, njega pa v zapor.

Automobilski voznja med Trstom in Opatijo. V Trstu so sklenili merodajni faktorji, da bi se vpejlja avtomobilski voznja med Trstom in Opatijo. Sedan je ceste so prav pripravne za to vožnjo, vlada in dežela bi se pa morali poboriti, da bi jih zboljšali, ker bi ta avtomobilski zveza nosila koristi.

Zblaznel je v Trstu 55letni Juri Gregorič, ki je v Dalmaciji umoril mater ter bil obsojen in so ga peljali v kaznilnico v Koper.

Vlom. V Trstu so neznani tatovi vlomili v prostore angleške telegrafske družbe in pokradli vse telegrafske in znanstvene aparate. Škode je okoli 8000 K. Kakor se poroča, so aretirali nosilca premoga Alojzija Črneti in Jožefa Bozeljaja.

Istra ima letos v izobilju vina. Vinogradnikom primanjkuje že posod, da morajo grozdje prodajati. Z Ogrskega in od drugod dobajajo obilo naročil na vino. Sadržja je malo!

Radekega slavnost na Dunaju. Državna zveza vojaških veterancev na Dunaju bo obhajala začetkom novembra t. l. 50letnico smrti feldmaršala Josipa grofa Radekega na slovesen način. Te slavnosti se udeležijo veteranska društva iz več kronovin.

Vsa vas pogorela. Vas Gornji Lovrič na Hrvaškem je pretekli teden pogorela vsa. Škode je nad 200.000 K. Zavarovani ljudje niso bili.

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni Evropa ima od danes do vstega petka nastopni interesantni program: vaje jezdecov (po naravi posneto), dve različni fazi v življenju (krasta, jako dolga projekcija), dobri kočijaži (žaloigra v 14 slikah), lov z avtomobili (humoristično). Podjetje znova priporočamo vsakomur, naj ga obišče.

Zaklalo se je živine v mestni klavnici od 6. do vstetega 13. oktobra 1907: 80 volov, 7 krav, 3 biki, 1 konj, 143 prašičev, 141 telet, 26 koštrunov in kozlov, 3 kozliči; zaklane živine se je vpejlalo: 2 kravi, 13 prašičev, 3 teleta in 431 kg mesa.

Sirovina. Ko je sredi prišel v Peterčevo gostilno na Dunajski cesti, kjer je že sedel hlapec Gregor Kastelic, nek zidar, ga je začel Kastelic takoj pri vstopu brez vsakega povoda zmerjati, potem je pa skočil vanj in ga pahnil iz gostilne. Bojaželjnu Kastelicu pa to še ni bilo dovolj, šel je namreč za zidarjem ven, ga na cesti vrgel na tla ter ga začel pretepavati in suvati s čevlji toliko časa, da je prišel policijski stražnik, kateri je zidarja iz mučnega položaja oprostil, Kastelica pa odvedel v špohovko. Kastelic je bil radi tepeža in nepoštenosti že sodnijsko predkaznovan.

Tatvini. Ranzingerjevemu slugi Adolfa Stumpenmayerju je bil pred hlevom na Dunajski cesti št. 19 ukraden zelenkast suknjič, vreden 18 K z v žepu se nahajajočimi 6 K. — Kočijažu v hotelu "Unionu" Alojziju Golobu je bil iz spalne sobe ukraden temnorjav havelok s kapuco, vreden 30 K, 5 K vredne sive suknene hlače in ene slabše, vredne 3 K. Uzmoviti je še neznan.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 210 Macedoncev, 18 Hrvatov, 70 Bolgarov in 124 Slovencev. 60 Hrvatov je prišlo iz Prusije, 20 se jih je odpeljalo tja, 16 pa jih je šlo v Kočevje. 14 Macedoncev je šlo v Bad Gastein, 83 Lahov se je povrnilo pa iz raznih strani v svojo domovino.

Izgubljene in najdene reči. Gospa Marija Garbajsova je izgubila črno ročno torbico, v kateri je imela denarnico z 18 K. — Čevljarjeva žena Helena Špenkova je izgubila usnjato denarnico z manjšo vsoto denarja. — Ivan Lampič je našel poštno-branilnično knjižico in jo oddal magistratu. — Pri topničarski vojašnici sta stražnika Sitar in Igljič našla vrečo ovsa.

"Društvena godba ljubljanska" priredi jutri v četrtki v meščanskem hotelu "Lloyd", na Sv. Petra cesti, društveni koncert za člane. Začetek ob polu osmih zvečer. Člani prosti, nečlani plačajo 40 vinarjev.

Ljubljanski sekstet na lok koncertuje danes v "Narodni kavarni". Začetek ob 9. uri zvečer. — Vstop prost.

*** Drobne novice.** — Afera grofice Zamojske. Sedaj je dognano, da je grofica napad fingirala, a je preživela oba dni v naročju svojega ljubimca, baje nekega bratrance, dočim se z druge strani zatrjuje, da sta imela sestanek dogovorjen s kočijažem.

— Hud potres so imeli v Turkestanu. V Samarkandu se je zrušilo več hiš ter je bilo pri tem več oseb ubitih.

— Za kolero je zbolel v neki trgovci, ki je pripotoval iz Rusije.

— V smrt zaradi prinčevega kožuha. Nadporočniku princu Adalbertu, sinu nemškega cesarja, je ukradel nekdo na ladji v Wilhelmshavenu tisoč mark vreden kožuh. Poveljnik pristaniške straže se je vsled tega ustrelil.

— Toselli je izjavil, da ni resnična vest, da bi se bila njegova žena sploh pogajala s saškimi kraljem zaradi izročitve princesinje Monike, kakor tudi ni resnična vest, da namerava prirediti koncerte po Ameriki.

— Nesrečna na železnici. Pri Sosnovici je trčil osebni vlak v tovorni vlak. 18 oseb je ubitih.

— 14 turških častnikov je vstopilo v nemško armado, da se strategično izvezbajo. Pri tej priliki je poslal sultan cesarju Viljemu umetniško izdelano uro z demanti.

— Proti shodu "Svobodne misli" je pridigoval že več nedelj skrajno surovo v praški predmestni cerkvi neki jezuit. Zadnjo nedeljo je nekdo razlil po cerkvi žvepene razstopnine, in vsled strašnega smrada je vse bežalo iz cerkve.

*** Tajni milijoni.** V peterburških političnih krogih se živo zanimajo za milijone, ki so jih našli v posesti kneza Anenskoga. Ta knez je prišel v Harbin ter se predstavil kot uradni ministar notranjih zadev. Pri njem so našli 40 milijonov rubljev v bankovcih in vrednostnih papirjih. Ko so ga aretirali, ni vedel povedati, odkod ima toliko bogastva. Če bi bil okradel privatne osebe, bi se one že prej javile. Dozdeva se, da je to novi slučaj velike, dozdaj še ne opažene defraudacije državnega denarja, kakršna je bila nekoč Hurko-Didvalova.

*** Ukradena cerkev.** Občinski očetje male ameriške občine Rivergrove so naznanili policiji v Čikago, da jim je bila ukradena cerkev. Občina sestoji iz dveh ločenih skupin hiš, a v sredi so imeli na prostem polju svojo cerkvico. Ko so hoteli

nedavno pobožni vaščani iti zjutraj v cerkev, ni bilo sledu več o njej. Cerkev s celo opravo je izginila. Ker je bila cerkev lesena, so jo najbrže praktični tatovi spremenili v ladjo ter se odpeljali na njej po bližnji reki Desplaines. Posebno orjaška cerkev najbrže to ni bila.

*** Moten pri umiranju.** V london-skem gledališču "Third Avenue Theatre" so igrali nedavno "Robinsona". Igrali so slabo, tako da je bilo občinstvo čimdalje nestrpnije. Ko je začel "Robinson" najlepše umirati, minula je občinstva potrpežljivost, in po celem gledališču se je vzdignil vihar, kričanje, sikanje in življenje brez konca. Robinson je prenašal štiri minute ta vihar, potem pa je umirajočega zgrabila sveta jeza. Skočil je z mrtvaške postelje, tekkel na rob odra ter začel iz celega grla kričati: »Dame in gospodje, apelujem na vaše pravno čuvstvo ter vas prosim, da nas ne motite. Saj bodo dobri rešeni in poplačani, toda pustiti nam morate časa. Jaz kot glavni hudodelec itak umrem, toda, prosim vas, pri takem razgrajanju ne morem umreti pri najboljši volji.« Občinstvo je začelo plaskati ter se pomirilo, Robinson pa je zadovoljno zlezel nazaj v posteljo, si potegnul odejo do brade, začel stokati in zdihovali ter je kmalu umrl, da je bilo veselje gledati.

*** Godba in lasje.** Ménestrelu se je posrečila epohalna iznajdba, vpliv godbe na lasje. Vsakdo je že opazil, da je plešec med goslarji ravno tako redka prikazen, kakor so pihali na rog običajno plešasti. Iz tega dokazuje Ménestrel, da so instrumenti na lok zelo ugodni za rast las, nasprotno pa so pihala zelo škodljiva. Znani londonški specialist za harfe, Vasco, razlaga to prikazen tako, da je rast las odvisna od pritiska krvi proti možganom; s pihanjem se kri ugrije in v razburi, kar je neugodno za lasje, dočim se pri neznih glasovih strun umiri, kar baje pospešuje rast las. Sicer pa tudi strune včasih tako kriče, da človeku lasje ne rastejo, temu se — ježe.

Telefonska in brzojavna poročila

Dunaj, 23. oktobra. Takozvana češka kriza je izgubila svojo akutnost. Načelniki čeških skupin dr. Kramář, Prašek, Klofač, dr. Hruban in dr. Masaryk so danes podpisali statut, s katerim se ustanavlja skupen češki klub. Danes popoldne sprejme načelniki ministrski predsednik baron Beck.

Dunaj, 23. oktobra. Koncem tega tedna obišče cesarja nadvojvodinja Gizela in kneginja Elizabeta.

Dunaj, 23. oktobra. "Jugoslovanski klub" je danes in včeraj razpravljal o nagodbi. Debatja še ni končana in se bo nadaljevala še jutri.

Dunaj, 23. oktobra. Današnji večerni list "Fremdenblatt" priobčuje to-le noto: Kakor smo izvedeli na kompetentnem mestu, vesti o demisiji domobranskega ministra podmaršala Latscherja ne odgovarjajo resnici. Takisto so tudi neosnovane govorice, o baje nastale nesoglasju med posamnimi vplivnimi faktorji v domobranskem ministrstvu.

Dunaj, 23. oktobra. Vaš poročevalce se je informiral na najkompetentnejšem mestu glede "Slovenčeve" novice, češ da se je baron Beck napram dvor. svetniku doktorju Ploju izrazil, da je radi poseta jugoslovanskih poslancev v Pešti v nevarnosti belokranjska železnica, ter izvedel, da je dotična

vest prosta izmišljotina, ker ministrski predsednik v petek z dr. Plojem o železniški zvezi z Dalmacijo niti govoril ni.

Dunaj, 22. oktobra. Bivši ministrski predsednik baron Thun je svedoval češkim poslancem, naj se v svojih sklepih nikar ne prenašajo, ker bi vsak nepremišljen korak povzročil ogromno škodo dobri narodni stvari.

Dunaj, 23. oktobra. Poslanec Breiter je danes vložil nov nujni predlog, tičoč se uprave v Galiciji. Zbornica je nadaljevala razpravo o Švedovem predlogu glede kartelov. Župan dr. Lueger je apeliral na stranke, naj glasujejo proti vsem nujnim predlogom in naj ne vlagajo novih, da se tako parlamentarno reši nadodba, ki bi se sicer uveljavila potom št. 14. Luegerju so burno plaskali njegovi ožji somišljeniki. Seja, ki je jako slabo obiskana še traja.

Dunaj, 23. oktobra. O zdravstvenem stanju cesarjem se danes poročajo samo ugodne vesti. Dasi cesar še ni posebno dobro spal, vendar ga ni več v toliki meri mučil kašelj. Katar je precej ponehal, kašelj se je omehčal in splošno zdravstveno stanje je povoljno.

Trst, 23. oktobra. Italijanski listi se silno jeze radi sklepov nedeljskega vseslovenskega trgovskega shoda, v katerih se zahtevajo slovenske trgovske šole v Trstu in Gorici. Današnji "Piccolo" ima v tem oziru poseben članek, pod naslovom "Voti di un congresso sloveno".

Veloska, 23. oktobra. Danes zjutraj je pred Opatijo skočil v morje s parnika, vozečega z Reke, nadkomisar Klein iz Litije. Iz valov je potegnil živčega v bližini se nahajajoči opatijski čolnar in ga prepejal na suho, kjer so ga v policijski stražnici preoblekli. Skoro nato se je pripeljala z Reke Kleinova soproga, ki ga je dala prenesti v "Grand Hotel". Gospa Kleinova da še danes prepeljata soproga, ki je sicer popolnoma zdrav, v Litijo.

Praga, 23. oktobra. Praški župan dr. Groš je poslal vsem predsednikom čeških skupin brzojavko, v kateri jih roti, naj se v interesu narodne stvari sporazumejo in ustanove skupen, enoten češki klub.

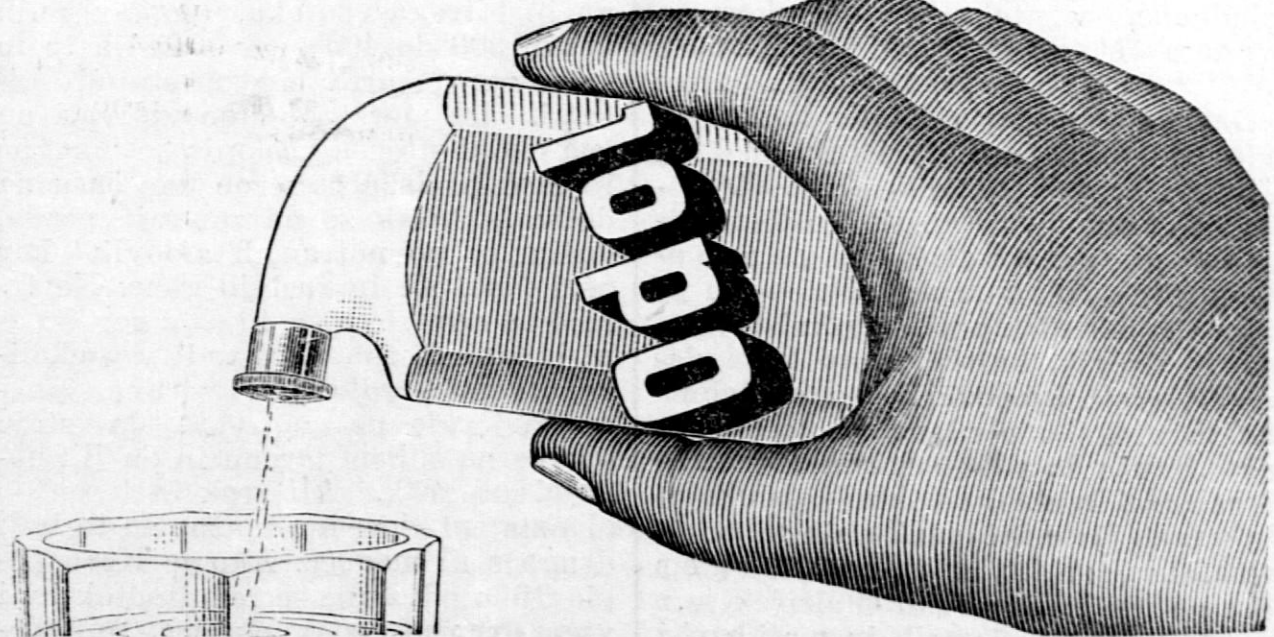
Budimpešta, 23. oktobra. Grof Szapary je v imenu neke nemško-francoske družbe predložil vladi v odobrenje projekt za zgradbo električne železnice Pešta-Dunaj.

Budimpešta, 23. oktobra. Pri naknadni volitvi v odseke so oddali Hrvatje prazne glasovnice, ker jim Madžari niso dali zadoščenja za svoje za hrvško delegacijo žaljivo poslovanje ob priliki prve volitve. Hrvški poslanec dr. Lorković je danes vložil interpelacijo radi juktima glede volilne reforme na Ogrskem in Hrvaskem, narodnostni poslanec dr. Polit pa o makedonskem vprašanju.

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znane, pristnega "Mollvege Seidlitz-praška", ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošlja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in k. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 16-15

Pomankanje slasti, motenja v prebavljanju

se najbolj lahko odpravi z rednim pitjem rogaškega "tempelskega vreloca". Za starje in kronično stanje te vrste naj se pa raje rabi "Styria vrelec" (močnejši). Dobiva se pri firmah M. Kastner in Peter Lassnik v Ljubljani.

Izborni učinek Odola sloni zlasti na njegovi lastnosti, da se vsesa v otle zobe in jih takorekoč impregnira.

Razumeti je treba neskončno važnost tega do cela posebnega učinka Odola: medtem ko drugi leki za čiščenje ust in zob učinkujejo samo tisti čas med izpiranjem, ima pa Odol trajen učinek, ki se razteza še daleč čez čas, ko smo snažili zobe.

O tem trajnem in poznejšem učinku so se uprizorili prav zanimivi znanstveni poizkusi, ki so soglasno dognali, da ta specifiška lastnost Odolova zabranjuje razvijanje gnitja v ustih in zatorej deluje proti razpadanju zob. Gg. zdravnikom in zobnim zdravnikom na željo radi dopošljemo posebne odtise zadevnih del.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšje priznana Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodom 1 krona. Razpošlja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dož. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Rasljeva cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jabil. mostu. 10-43

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Ga. Silvija Praznikova v Trebnem 17 K o priliki odhodnice našega dobrega "strica" G. Alojzija Smoleta. — Gosp. Ivan Bajželj v Idriji 10 K kot dobijena stava od notarja Pegana. — Gospa Zinka Kuez v Mokronogov 64 K, nabrala 18 t. m. pri odhodnici velečlanega g. dr. Milana Geršaka. — Gosp. Kat. Guštin v Metliki 10 K, spominjaje se umrlega Frica Skušeka, zložili so poslane kronice sledeče dame in gg.: dr. Rudolf in Jospina Weibel, Milan in Cili Guštin ter Katina Guštinova. — Neimenovana družba K 212, nabrala na veselici "Merkurja". — N. N. v Ljubljani 204 K, nabral na vinski trgtarji. — Skupaj 10516 K. — Srčna hvala! Zivel zavedni Slovenci in Slovenke!

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka v Ljubljani". Uradni kurzi dun. borze 23. oktobra 1907.

Kalendarni papirji.	Dunaj	Beleg
100% majska renta	95 75	95 95
100% srebrna renta	97 61	97 80
100% avstr. krona renta	96 —	96 20
100% zlata	114 —	114 20
100% ogrska krona renta	92 45	92 65
100% zlata	109 90	110 10
100% posojilo dež. Kranjske	97 75	98 75
100% posojilo mesta Spiljet	110 40	110 60
100% posojilo mesta Zadar	99 30	100 85
100% bos.-herc. železniško posojilo 1902	98 30	99 30
100% češka dež. banka k. o.	96 —	96 20
100% z. o.	96 40	97 —
100% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	99 —	100 —
100% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	101 75	102 75
100% zast. pisma innsbr. hranilnice	97 —	98 —
100% zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice	96 75	97 75
100% z. pis. ogr. hip. ban.	99 25	100 25
100% obl. ogr. lokalnih železnice d. d.	98 50	99 50
100% obl. češke ind. banke	99 75	100 75
100% prior. lok. želez. Trst-Poreč	98 90	99 76
100% prior. dolenskih želez.	98 75	99 76
100% prior. juž. želez. žel.	99 00	99 76
100% avstr. pos. za žel. g. s.	99 20	100 25

Srebrno.	Dunaj	Beleg
100% od l. 1860%	148 75	150 75
100% od l. 1864	157 75	161 75
100% tizske	141 —	145 —
100% nem. kred. l. smitje	371 50	377 50
100%	263 —	275 —
100% ogrske hip. banke	244 75	250 75
100% srbske a. frs. 100-turške	97 —	103 50
100%	82 75	183 75
100%	19 50	21 50
100%	444 —	454 —
100%	91 —	97 —
100%	90 50	96 50
100%	61 —	67 —
100%	55 50	47 50
100%	76 10	28 40
100%	67 —	73 —
100%	2 6 —	214 —
100%	488 —	498 —

Dolinske.	Dunaj	Beleg
100% železnice	148 75	149 75
100% državne železnice	652 75	653 75
100% avstr.-ogrsk. banke dela	1761 —	1771 —
100% avstr. kreditne banke	382 50	683 50
100%	741 —	741 —
100%	389 50	240 50
100%	725 —	730 —
100%	601 —	602 —
100%	642 —	2652 —
100%	741 50	542 50
100%	257 —	260 —
100%	462 —	463 50
100%	146 —	149 —

Valuta.	Dunaj	Beleg
100%	11 57	11 41
100%	19 20	19 22
100%	22 48	23 54
100%	74 02	24 06
100%	117 27	117 47
100%	95 95	96 15
100%	2 53	2 54
100%	4 84	5 —

Štirne cene v Budimpešti.

Dne 12 oktobra 1907.	Toronto.
Pšenica za april	50 kg K 19 63
Rž	50 " " 11 78
Koruzna	50 " " 7 11
Ovas	50 " " 8 56

Nespremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Milna nad morjem 306. Srednji vlažni tlak 780-0 mm.

septembra	Uas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebe
22	9. av.	793 9	12 2	sl. jzh.	oblačno
23	7. av.	739 2	11 8	sl. svzh.	oblačno
	7. sep.	737 9	16 0	sl. vzh.	pol. oblak.

Srednja večerajšnja temperatura: 12 0° normala 9 3. — Padavina v mm 0 0.

+

Globoko potrti po nenadomestni izgubi naše nepozabne in iskreno ljubljene matere, tete in stare matere, naznanjamo, da je gospa

Anna Pissek

bivša posestnica v Novem mestu dne 22. t. m. po kratki in mučni bolezni preminila s sv. zakramenti, v starosti 82 let, v Jozefinu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb je bil danes, 23. t. m. ob 3. uri popoldne 3603 Sv. maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani; Nepozabno rajno priporočamo v blag spomin.

V Ljubljani, 23. oktobra 1907.

Žalujoči ostali.

Redi odpotovanja se proda razno lepo

pohištvo.

Sredina št. 14, na Prulah v Ljubljani. — Ogleda se lahko od 10.—12. dop. in od 2.—4. pop. vsak dan. 3589—2

Učenca

s potrebno šolsko izobrazbo se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom v Ljubljani. D. bi brano in stanovanje. 3589—3

Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Pomožni monter

se sprejme takoj v stalno službo pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na elektrarno Josip Kogovšek v Idriji. 3593—1

Lepo stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kopalnega kabineta, sobe za služinčad, kuhinje in pritlikline se odda takoj v Wolfvovih ulicah št. 12, II. nadstropje. Vpraša se v pivovarniški pisarni istotam. 3602—1

Povabilo.

Vsi v Ljubljani in okolici prebivajoči židje se prosijo, da se zaradi ustanovitve

Sijonskega društva

v četrtek, 24. oktobra ob osmih zvečer zglasijo v restavraciji „Pri Slonu“ (klubna soba). 3594

Pripravljalni odbor.

Restavracija „PRI LEVU“

danes, v sredo

KONCERT

prvega tamb. društva s Hrvaškega v narod. noši. Začetek ob 7. — Vstopnina prosta.

Na mnogobrojno udeležbo vabi najvljudneje

Beti Kos

restavratorka.

Vinsko kletarstvo

T. vit. Madejskega v Solkanu pri Gorici dobavlja pod jamstvom absolutne pristnosti od 56 lit. naprej in posodi tudi sod:

sladek, bel vinski mošt s Kolja;

belo novo vipavsko vino;

nova rdeča vina iz goriške okolice;

stara rdeča in bela vina, dokler bo kaj zaloge po najnižjih cenah.

Na željo pošljem tudi vzorec.

Pisma na naslov T. pl. Madejski, Gorica IV., Primorje. 3595—1

Kinematograf „Edison“

Dunajska cesta

nasproti kavarni „Evropa“

V sredo in soboto nov spored.

Več se razvidi iz lepakov. 8896

Zakupnik

za gostilno „Na vaji“

..v Sežani se išče s 15. novembrom..

Morebitne ponudbe sprejema A. Polley v Trzinu. 3599—1

Gozd naprodaj.

Tik ob ljubljanskem mestu se je na površini 31.574 štirjaskih metrov leta 1903. zasadilo 30.000 smrek. Ta gozd, ki je tudi s kostanji gosto zarastel, ima jako ugodno lego, se prodaja iz proste roke.

Vprašati je pri Petru Lassniku v Wolfvovih ulicah št. 1 v Ljubljani.

Razglas.

Stavbena družba Radovljici razpisuje javno dražbo hiše števil. 68 v Radovljici

v predmestju na dan 29. oktobra t. l. ob 10. uri popoldne na licu mesta. Hiša stoji na lepem kraju, je eno nadstropna s tremi stanovanji in vrtom. Vprašanja v tej zadevi se naslavljajo na načelstvo stavb. družbe v Radovljici. 3543—2

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.

7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

11-40 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

2-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico) Celovec.

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sam ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

6-58 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta.

8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-15 popoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic.

2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel. Jesenic.

6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenic.

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

6-59 popoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.

6-11 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

6-15 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Sam ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnice v Trstu.

Snaži samo

s čistilnim ekstraktom

Globus

5000 kron zaslužka

plačam onemu, ki mi dokaže, da moja čudovna zbirka

600 kosov samo za fl. 250

ni prilicnostni nakup in sicer:

Pristna švicarska pat. sist. Roskopf žepna ura, točno regul. in ki natančno gre, s šleto tvorniško pisarno garancijo; ameriška double-zlata oklepna verižica; 2 amer. doub-e-zlata prstana (za dame in gospode); angl. pozlačena garnitura: manšetni, ovratniški in naprsni gumbi; belni amer. žepni nožek; elegantna svilnata kravata najnovejšega kroja, barva in vzorec po želji; prekrasna naprsna igla s smilili-briljantom; mična damska damaka broža, poslednja novost, koristna žepna toaletna garnitura; elegantna pristna usnj. denarnica; par amer. butonov z imit. žlahtnim kamnom; pat. angl. vremenski tlakomer; salonski album s 36 umetn. ter najlepšimi pogledi sveta; prek. kolje za na vrat ali v lase iz pristnih jutrovaških biservov; 6 indijskih čarovnikov — razvedre vsako družbo in še 350 razl. predmetov, koristnih in neuporabnih pri vsaki hiši — zastoj. Vse skupaj z eleg. sist. Roskopf žepno ura, ki je sama dvakrat toliko vredna, samo glid. 250. Po povzetju ali denar naprej (tudi znamke) pošilja

S. URBACH, svetovna razpošiljalnica

Krakov stv. 57

N. B. Kdor naroči 2 zavitka, mu pridenem zastoj prima angl. britve ali 3 ojač. žepnih robcev. Za neug. jatoče denar takoj nazaj, vsak riziko torej izključen. 3601

Vpokojeni orožniški stražmejer

želi vstopiti

v službo

v kako pisarno

a) kaj pr mernega, če le mogoče v mestu. Pisemne ponudbe pod št. 38 na upravništvo „Slov. Naroda“. 3586—3

Pozor!

knjižoljubi, knjižnice in bralna društva!

Napredaj so sledeča deloma ne več v knjigarnstvu se nabavljajo dela „Ljubljanski Zvon“ 1881—1906, tudi posamezni letniki.

Stritarjev „Zvon“, štirje letniki. „Slovan“, štiri in ovi. 356—3

Nekaj letnikov „Kres“, „Zore“ in „Besednika“.

Tozadnja vprašanja na upravništvo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani pod številko „3562“.

Angleško skladišče oblek

v Ljubljani, Mestni trg 5.

Največja izbira

damskih gumijevih plaščev in plaščkov, kožuhočinastih jopic in kožuhočinastih koljerjev.

Tudi za gospode:

gumijevi plašči in plaščki, kožuhočinasti sako, navadni mestni 3573—3 in popotni kožuhi.

O. Bernatović.

Razglas.

Pozivno na tukajšnja razglašena zaradi vložitve ponudb za izvršitev dovoljene ceste k postaji nad „Vrdom“ v cestnem okraju Vrhnika, se vnovič razglašajo, da je podpisani deželni odbor podaljšal dobo za izvršitev te ceste do 1. avgusta 1908.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe za to na 38.507 K proračuneno cestno zgradbo je z napovedbo popusta ali doplačila predložiti

do 15. novembra t. l. ob 12. uri opoldne

podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe morajo biti opremljene v smislu prvega razglašaja. Načrti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled pri županstvu na Vrhniki.

V Ljubljani, dne 19. oktobra 1907. 3582—2

Deželni odbor kranjski.

Odda se dobro idoča

gostilna

četrt ure od mesta oddaljena takoj v najem. 3592—2

Kje, pove upravništvo „Sl. Naroda“.

Razpošiljam nastopne najfinejše mesne izdelke:

Fine kranj. klobase 11 kom. fl. 1.—

Fine hrenovke „ „ „ 1.—

Fine salame iz gnjati kg a „ 1.20

Brunšviške klobase „ „ „ —80

Gnjati à la praške „ „ „ 1.—

Peršut in care „ „ „ —90

Razpošiljam vse proti povzetju od 5 kg naprej.

Se priporočam 3445—5

M. MODIC, Šiška, pri Ljubljani.

Dobre žagarje

in izurjenega cirkularista

sprejme takoj v trajno delo proti dobremu plačilu

parna žaga 3447—5

v Koprivniku pri Kočevju.

Več se izve pri lastniku Dominiku Lušinu v Ljubljani, Jenkove ul. 18.

300

vinskih sodov

od 300, 400 in 700 litrov iz hrastovega lesa v prav dobrem stanju oddaja po nizkih cenah trdka

M. Rosner & drug

v Ljubljani.

I. najpopolnejši Cinématograph-théâtre-français

(v bivšem „Katoliškem domu“) Turjaški trg št. 1 v I. nadstropju, velika dvorana.

Vsake sredo in soboto nov spored. 3597

Predstave ob delavnikih ob 6, 7, 8. in 9. uri zvečer, ob nedeljah in praznikih ob 11. uri popoldne, ob 3., 4. in 6. uri popoldne ter ob 7. in 9. uri zvečer.

Vsaki četrtek in soboto znižane cene za dijake in otroke.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

12—122 Podružnica v SPLJETU. Stritarjeve ulice št. 2. Podružnica v CELOVCU.

Delniška glavica K 2.000.000. Rezervni fond K 200.000.

priporoča za zrebanje dne 2. novembra promese na Dunajske komunalne srečke à K 15/100. Glavni dobiček K 400.000

sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po 4 1/2 %.

Rentni davek plača banka sama. Rentni davek plača banka sama.

Delniška družba združenih pivovarjen Zalec in Laški trg

Specialiteti:

izborna pivo. črno pivo „Salvator“.

Zaloga v Spodnji Šiški. Telefon šte. 187.

Pošiljate na dom sprejema restavratore gosp. E. KRISTNIK „Narodni dom“, Ljubljana. (Štev. telefona 62.)

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tyrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOČNA GREŇČICA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Novo ustanovljeno!!!

25 kr. bazar 25 kr.

Ljubljana, Stari trg št. 1.

Galanterijsko in usnjato blago, nippes
in dekoracijski predmeti, igrače, ku-
hinjsko orodje in stekleni predmeti.

Stalne cene! Stalne cene!

Za obilen obisk prosi s spoštovanjem

JOSIP SPIEGL.

3474-4

K nakupu se ne sili!

Cene brez konkurence!

Cene brez konkurence!

Fr. Iglič

Ljubljana

Mestni trg št. 11

priporoča največjo
zalogo

nagrobni vencev

in 3452-5

trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršu-
jejo hitro in točno.

Radi prezidave sem pri-
moran za 10 do 15%
ceneje prodajati!

Stanovanje v najem.

V mestni hiši št. 2 v Prečnkih
ulicah v Ljubljani je v I. nadstropju
ležeče, iz dveh sob, ene sobice ter
kubine in drvarnice obstoječe stano-
vanje s prvim novembrom 1907 ali pa
s 1. februarjem 1908 oddati v najem.

Pojasnila daje mestni gospo-
darški urad v navadnih uradnih
urah.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 16. oktobra 1907. 3577-2

Zaloga pohištva.

Puc & drug

v Ljubljani

se priporoča za 3588-6

opremo stanovanj

hotelov i. t. d. in opozarja na svoj
patentni divan.

Opozori se

pri nakupu

blaga za moške

in ženske obleke

na blizu 40 let obstoječo tvrdko

R. MIKLAUC

Ljubljana

Stritarjeve (Špitalske) ulice št. 5.

Na zahtevo se
dopušča vzorci.

Največja in najcenejša izber
reklamnih

koledarjev

kot trgovska novoletna darila.

Lepi in cenl vzorci.

Dobe se z torbico ali brez
torbice z tiskano firmo.

Velika zaloga

lepih malih in večjih jaslic

od 10 vin. naprej.

Vzorci dopušča na ogled.

Se v ljudo priporoča 3488-4

Ivan Bonač

trgovina papirja

v Ljubljani.

Največja zaloga ur,
verižic, prstanov in uhanov z
briljanti itd.

Kdor hoče imeti trpežno in
dobro idočo uro, naj kupi
samo znamko „UNION“.

Fr. Čuden,

urar in trgovec v Ljubljani,
Prešernove ulice.

Cenovnik zastoj in poštnine prost.

Za dame Elegantne klobuke Za
otroke

najnovije pariške in dunajske modele

3335 7 priporoča

A. Vivod-Mozetič

Ljubljana, Stari trg št. 21

Modni salon trg. modnega blaga itd.

Popravila klobukov se izvršujejo ceno in fino. — Zunanja naročila točno.

Karbolinej Avenarius
Mavec (Gyps)

(od katerega
imam samo-
prodajo za
Kranjsko)

za stavbe in kiparje kakor
tudi za vsako drugo obrt,

Use olja in mazila za stroje
olje proti prahu

Adolf Hauptmann, Ljubljana

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja. 2131 3b

Angleško skladišče oblek

Ljubljana, Mestni trg 5.

Ravnokar so dospeli

modeli z najnovjšimi kroji te sezone in sicer: Damski
kostumi z liftboyem in dolgo priležečo jopico, gladki
in stiskani pliši ter suknjeni liftboy, dolge priležeče
jopice in paletoti.

Največja zaloga moških in ženskih oblek, svršnikov in zimskih suknj.

Najnižje cene!

O. Bernatović.

3565-8

Trgovina z viškim vinom na debelo in na drobno
Znana firma

Braća Lučić-Roki

Vis (Lissa) v Dalmaciji

naznanja gg. vinskim trgovcem, da je oskrbelo svoja skladišča z najboljšim
in najglasovitejšim

viškim vinom

kraljem vseh vin ter ima na izbiro

3328 7

viško belo vino in opolo.

Cene zmerne. Trgovcem popust. Vzorci na zahtevo.

Jamči se za prirodnost. Odpošilja se v lastnih sodih od 30 litrov naprej.

Vsakdo, ki poskusi samo enkrat, se prepriča o dobroti viškega vina.